

# YATIRIM KURULUŞLARININ KURULUŞ VE FAALİYET ESASLARI HAKKINDA TEBLİĞ

## (III-39.1)

(17/12/2013 tarih ve 28854 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

### Tebliğ değişikliklerine ilişkin liste:

1- 14/1/2016 tarihli ve 29593 sayılı Resmi Gazete’de Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ III-39.1’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-39.1.a) yayımlanmıştır.

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

#### Amaç

**MADDE 1 –** (1) Bu Tebliğin amacı, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetleri sunacak yatırım kuruluşlarının kuruluşuna, kurucu, ortak ve personeline, faaliyete geçmesine, yükümlülüklerine, merkez dışı örgütlerine, dışarıdan hizmet alımına, faaliyetlerine, faaliyetlerinin durdurulmasına ve teminatlarına ilişkin ilke ve esasları düzenlemektir.

#### Kapsam

**MADDE 2 –** (1) Bu Tebliğ, yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetleri sunacak yatırım kuruluşlarının kuruluşuna, faaliyete geçmesine, faaliyetlerine ve faaliyetlerinin durdurulmasına ilişkin ilke ve esasları düzenler.

#### Dayanak

**MADDE 3 –** (1) Bu Tebliğ, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 96, 97 ve 98 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### Tanımlar ve kısaltmalar

**MADDE 4 –** (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Aracı Kurum: Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasıran yapmak üzere Kurul tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşunu,

b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,

c) Birlik: Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğini,

ç) Borsa: Anonim şirket şeklinde kurulan, sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilân etmek üzere kendisi veya piyasa işleticisi tarafından işletilen ve/veya yönetilen, alım-satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getiren veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştıran, Kanuna uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini,

d) Dar yetkili aracı kurum: Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemeleri uyarınca emir iletimine aracılık ve/veya yatırım danışmanlığı faaliyetlerinden herhangi birini yürütecek olan aracı kurumu,

e) Geniş yetkili aracı kurum: Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemeleri uyarınca portföy aracılığı faaliyeti, genel saklama hizmeti ve/veya aracılık yüklenimi faaliyetinden herhangi birini yürütecek olan aracı kurumu,

f) İhraç: Sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satışını,

g) Kanun: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,

ğ) Kısmi yetkili aracı kurum: Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemeleri uyarınca işlem aracılığı, en iyi gayret aracılığı faaliyeti, sınırlı saklama hizmeti ve/veya portföy yöneticiliği faaliyetinden herhangi birini yürütecek olan aracı kurumu,

h) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

ı) MKK: Kanunun 81 inci maddesinde tanımlanan Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,

i) Önemli etkiye sahip ortak: Sermaye veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak %10 veya daha fazlasını temsil eden paylar ile bu oranın altında olsa dahi yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren paylara sahip ortağı,

j) Özsermaye: Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemeleri uyarınca hesaplanan özsermayeyi,

k) Sermaye piyasası araçları: Menkul kıymetler ve türev araçlar ile yatırım sözleşmeleri de dahil olmak üzere Kurulca bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını,

l) Sermaye piyasası faaliyetleri: Sermaye piyasası kurumlarının Kanun kapsamındaki faaliyetleri, Kanun kapsamına giren yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile bunlara ek olarak sunulan yan hizmetleri,

m) SPL: Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu Anonim Şirketini,

n) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

o) TTK: 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununu,

ö) Yan hizmetler: Kanunun 38 inci maddesinde sayılan hizmetleri,

p) Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri: Kanunun 37 nci maddesinde sayılan hizmet ve faaliyetleri,

r) Yatırım kuruluşu: Aracı kurumlar ile yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını ve bankaları,

s) YTM: Kanunun 83 üncü maddesinde tanımlanan Yatırımcı Tazmin Merkezini ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Aracı Kurumların Kuruluş Şartları ve İzni

#### Aracı kurumların kuruluş şartları

**MADDE 5 – (1)** Aracı kurumların kuruluşuna Kurulca izin verilebilmesi için;

a) Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,

b) Paylarının tamamının nama yazılı olması,

c) Paylarının nakit karşılığı çıkarılması,

ç) Kuruluş sermayelerinin Kurulun sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemeleri uyarınca geniş yetkili aracı kurumlar için aranan asgari özsermaye tutarının altında olmamak kaydıyla Kurulca belirlenecek tutardan az olmaması,

d) Esas sözleşmelerinin Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması,

e) Kurucularının Kanunda ve ilgili düzenlemelerde belirtilen şartları haiz olması,

f) Ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması

gerekir.

(2) 63 üncü madde uyarınca kurulacak aracı kurumların özsermayesi, gerçekleştirmek istedikleri hizmet ve faaliyetlere göre içinde yer alacakları aracı kurum grubu için Kurulun sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemeleri uyarınca aranan asgari özsermaye tutarından az olmamalıdır.

#### **Kuruculara ilişkin şartlar**

**MADDE 6 – (1)** Aracı kurumların kurucu ortaklarının;

a) Müflis olmaması, konkordato ilân etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,

b) Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,

c) Kanunda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkûmiyetinin bulunmaması,

ç) 14/1/1982 tarihli ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve eklerine göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama, terörizmin finansmanı, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,

e) Gerekli malî güç ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip bulunması şarttır.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen şartlar, iflasın kaldırılmasına, kapatılmasına veya konkordato teklifinin tasdikine ilişkin kararın, (b) bendinde yer alan şart ise buna ilişkin kararın kesinleşme tarihinden itibaren 10 yıl geçmesi hâlinde, birinci fıkranın uygulamasında dikkate alınmaz.

(3) Aracı kurumların tüzel kişi kurucu ortaklarının önemli etkiye sahip ortaklarının da birinci fıkrada yer alan şartları taşıması zorunludur.

(4) Kurulustan sonraki ortaklık yapısı değişikliklerinde aracı kurum ortağı olan gerçek ve tüzel kişiler ile aracı kurumların önemli etkiye sahip tüzel kişi ortaklarının önemli etkiye sahip ortakları için de bu maddede kurucu ortaklara ilişkin öngörülen şartlar aranır.

(5) Aracı kurum kuruluşu ya da pay oranının artması sonucunu veren ortaklık yapısı değişikliği başvurularında ortakların ayrıca işlem yasaklı olmaması şartı aranır.

(6) Aracı kurumlar, ortaklarının bu maddede öngörülen durumlarında herhangi bir değişiklik olması halinde, keyfiyeti 3 iş günü içinde Kurula bildirir.

#### **Ticaret unvanı ve işletme adı**

**MADDE 7 –** (1) Aracı kurumların ticaret unvanlarında yatırım hizmetleri ve faaliyetlerini göstermesi amacıyla “menkul değerler” veya “menkul kıymetler” ibarelerinden birinin yer alması şarttır. Geniş yetkili aracı kurumlar ise “yatırım menkul değerler” veya “yatırım menkul kıymetler” ibarelerini kullanabilir.

(2) Aracı kurumların işletme adı veya marka kullanmak istemeleri halinde Kuruldan izin almaları zorunludur. İşletme adı veya markanın aracı kurumun ticaret unvanı ile bağ kurulabilecek nitelikte olması gerekir.

(3) Aracı kurumların yazılı ve görsel basın-yayın organlarında yer alacak her türlü ilan ve reklamlar ile tüm yazışmalarında işletme adları ile birlikte ticaret unvanlarını kullanmaları şarttır.

(4) Aracı kurumların ticaret unvanları sadece yönetim çoğunluğunun değişmesine yol açacak şekilde pay sahipliğinin değişmesi halinde pay sahipliğindeki değişmeyi göstermek veya yasal zorunlulukları yerine getirmek amacıyla değiştirilebilir.

#### **Aracı kurumların kuruluş işlemleri**

**MADDE 8 –** (1) Kurucular, kuruluş şartlarına uygun olarak hazırlayacakları esas sözleşme ve 6 ncı maddede öngörülen koşulları taşıdıklarını gösteren belgeler ile Kurula başvurur. Kuruluş başvurusunda Kurulca gerekli görülmesi halinde ek bilgi ve belge istenebilir.

(2) Kurul, kuruluş, faaliyet izni ve ortaklık yapısı değişikliği başvurularında aracı kurumlardan ve tüzel kişi ortaklarından özel olarak bağımsız denetim ve derecelendirme yaptırımlarını talep edebilir.

(3) Aracı kurumların dönüşüm işlemleri ile esas sözleşme değişikliklerinde Kurulun uygun görüşünün alınması zorunludur.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet Şartları ve İzni**

#### **Faaliyete geçmek için aranan genel şartlar**

**MADDE 9 –** (1) Aracı kurumların yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler ile ilgili düzenlemeleri uyarınca faaliyette bulunmak üzere Kuruldan izin alabilmeleri için aşağıdaki genel şartları sağlamaları gerekir:

- a) Kuruluş şartlarının kaybedilmemiş olması.
- b) Asgari kuruluş sermayesinin nakden ve tamamen ödenmiş olması.
- c) Tercih edilen hizmetler ve faaliyetlere göre Kurulun sermaye yeterliliği düzenlemelerinde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi.
- ç) 10 uncu maddede sayılan şartları haiz bir organizasyon yapısının oluşturulmuş olması.
- d) Çalışacak personele ilişkin olarak 13 üncü maddedeki şartların sağlanması
- e) Genel müdür ve yardımcılara ilişkin olarak 14 üncü maddedeki şartların sağlanması.
- f) Faaliyetlerin sağlıklı şekilde yürütülmesini teminen gerekli bilgi işlem altyapısının oluşturulmuş olması.

g) Aracı kurum nezdinde bulunan varlıklara ilişkin sigorta dahil olmak üzere gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış olması.

ğ) Varsa mevzuatta öngörülen teminatların tesis edilmiş olması.

(2) Bankaların mevzuat uyarınca izin verilen yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunabilmeleri için birinci fıkranın (ç), (d) ve (g) bentlerinde sayılan genel şartları sağlamaları gerekir.

(3) Yatırım kuruluşlarının faaliyet izni başvurularında Kurul gerekli görmesi halinde ilave şartlar arayabilir.

#### **Organizasyon yapısı**

**MADDE 10** – (1) Aracı kurumlara faaliyet izni verilebilmesi için organizasyon yapılarının aşağıdaki şartları taşıması gerekir:

a) Tercih edilen yatırım hizmet ve faaliyet konularına uygun hizmet birimlerinin kurulmuş, yeterli mekân ve teknik donanımın sağlanmış ve mevzuatta öngörülen asgari şartları taşıyan birim yöneticisi ile yeterli sayıda personelin istihdam edilmiş olması.

b) Belge, kayıt ve muhasebe işlemlerini yürütecek sorumlu birimin oluşturulmuş olması ve yeterli sayıda personelin istihdam edilmiş olması.

c) Tercih edilen hizmet ve faaliyet konularına uygun ve Kurulun aracı kurumların iç denetim sistemi ile ilgili düzenlemeleri çerçevesinde sağlıklı bir yönetim yapısının oluşturulmuş ve personelin görev tanımları ile yetki ve sorumluluklarının belirlenmiş olması.

ç) Organizasyon yapılarının Kurulun aracı kurumların iç denetim sistemi ile ilgili düzenlemelerine uygun iç kontrol, teftiş ve risk yönetim sistemlerinden oluşan iç denetim sistemini içerecek şekilde oluşturulmuş olması.

d) Organizasyon yapılarının çıkar çatışmalarına ilişkin 11 inci ve 12 nci maddelerdeki esaslara uygun şekilde oluşturulmuş olması.

(2) Bankalara faaliyet izni verilebilmesi için birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde yer alan şartlar aranır.

(3) Aracı kurumlar, müşterilerine ihtisas personeli tarafından doğrudan hizmet verilen birimler dışındaki birimlerini, işletme bütünlüğünü veya iş akışını bozmayacak şekilde ve Birliğe bilgi vermek kaydıyla ek hizmet binasına taşıyabilir. Ancak bu birimler hiçbir şekilde merkez dışı örgüt gibi faaliyet gösteremez. Aracı kurumlar bu konuda her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

#### **Çıkar çatışmasının önlenmesi veya açıklanması**

**MADDE 11** – (1) Yatırım kuruluşunun yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetleri sunarken müşterilerinin çıkarını ve piyasanın bütünlüğünü gözeterek adil ve dürüst davranması gerekir.

(2) Yatırım kuruluşunun bu amaç doğrultusunda müşterileri ile olan ilişkilerinde kendisi, ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili bulunan kişiler ile müşterileri arasında veya bir müşterisi ile başka bir müşterisi arasında çıkabilecek çıkar çatışmalarını önleyecek bir organizasyon yapısı oluşturması ve gerekli idari tedbirleri alması esastır.

(3) Ancak piyasanın işleyişinden kaynaklanan makul nedenlerden dolayı çıkar çatışmasının önlenememesi durumunda, yatırım kuruluşunun kendisi ile müşterileri arasında ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarının içeriği ve nedenleri hakkında ilgili faaliyet veya hizmeti sunmadan

önce müşteriye bilgilendirmesi gerekir. Bu bildirimin yapıldığına dair ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.

(4) Yatırım kuruluşunun bu maddedeki esaslara uygun hareket edilmesini sağlamak üzere yazılı bir çıkar çatışması politikası oluşturması gerekir. Bu politikanın yürürlüğe girmesi için yönetim kurulu kararına bağlanması şarttır.

(5) Çıkar çatışmasına ilişkin olarak bu Tebliğ ile öngörülen esaslar, mevzuata aykırı iş ve işlemlerin yapılması sonucunu doğuracak şekilde kullanılamaz.

#### **Çıkar çatışması politikası**

**MADDE 12 –** (1) Yatırım kuruluşu çıkar çatışması politikasını oluştururken büyüklüğünü, organizasyon yapısını ve sunduğu yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetleri dikkate alır. Yatırım kuruluşunun bir şirketler topluluğunun üyesi olması durumunda çıkar çatışması politikası, şirketler topluluğunun organizasyon yapısı ve diğer üyelerinin faaliyetleri de dikkate alınarak oluşturulur.

(2) Çıkar çatışması politikasının yatırım kuruluşunun yetkili olduğu her bir yatırım hizmet ve faaliyeti ile yan hizmet için müşterinin çıkarlarına aykırı olabilecek olası durumları, bu durumların önlenmesi için alınabilecek tedbirleri ve çıkar çatışmalarının önlenememesi durumunda izlenecek prosedürleri içermesi gerekir.

(3) Yatırım kuruluşu çıkar çatışması politikasını oluştururken müşterinin çıkarlarına aykırı olabilecek olası durumları tespit etmek için, kendisi, ortakları, çalışanları, yöneticileri ve bunlarla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkili bulunan kişilerin;

a) Müşteri aleyhine mali kazanç elde edecekleri veya mali kayıptan kurtulacakları,

b) Müşterinin bir çıkarı olmadığı halde müşteriye sunulan hizmet ve faaliyetten çıkar elde edecekleri,

c) Bir müşteri ya da müşteri grubunun diğer bir müşteri veya müşteri grubuna tercih edilmesi sonucunda çıkar elde edecekleri,

ç) Müşteriye sunulan hizmet ve faaliyet nedeniyle müşteri dışında kalan başka bir kişiden standart ücret ve komisyon dışında mali kazanç elde edecekleri

durumları asgari kıstas olarak dikkate alır.

(4) Olası çıkar çatışmalarının önlenmesi için kabul edilen tedbirler ile çıkar çatışmalarının önlenemediği durumlarda takip edilecek prosedürlerin asgari olarak aşağıdaki hususları içermesi gerekir:

a) Yatırım kuruluşu içinde veya şirketler topluluğunun üyeleri arasında bilgi akışının önlenmesi veya yönetilmesine dair tedbirler.

b) Yatırım kuruluşunun çıkar çatışmasına konu olan birimleri ile bu birimlerde çalışanların gözetimine dair tedbirler.

c) Yatırım kuruluşunun çıkar çatışmasına konu olan birimlerinde çalışanların ücretlendirilmesine dair tedbirler.

ç) Yatırım kuruluşu çalışanlarının görev yerlerinin çıkar çatışmasına yol açmayacak şekilde belirlenmesine dair tedbirler.

(5) Üçüncü ve dördüncü fıkralarda yer alan hususların asgari olarak aşağıdaki durumlara yönelik olarak tanımlanması gerekir:

a) Portföy aracılığı faaliyeti kapsamında sunulan hizmet ya da ürünün niteliği gereği müşterinin zarar etmesinin yatırım kuruluşunun kar elde etmesiyle sonuçlanması.

b) Müşterilere portföy aracılığı faaliyeti kapsamında hizmet sunarken aynı zamanda yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği hizmetlerinin verilmesi.

c) Halka arzına aracılık edilen sermaye piyasası araçları için aynı zamanda yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği hizmetlerinin verilmesi.

ç) Halka arza aracılık kapsamında elde edilen ihraççı bilgilerinin gizliliğinin sağlanması.

d) Saklama hizmeti kapsamında elde edilen müşteri bilgilerinin diğer hizmet birimlerine karşı güvenliğini sağlanması.

(6) Çıkar çatışması politikasında yer alan önlemlerin bir müşteri veya bir müşteri grubu ile yatırım kuruluşunun arasındaki çıkar çatışmasının yönetilmesi konusunda yeterli olmadığını ve/veya uygulanmadığını tespit etmesi durumunda Kurul, yatırım kuruluşu bazında veya genel olarak ek önlemlerin uygulanmasını talep edebilir.

#### **Personele ilişkin şartlar**

**MADDE 13 –** (1) Aracı kurumda çalışan yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının 6 ncı maddede kurucu ortaklara ilişkin aranan şartları, gerekli mali güç şartı hariç olmak üzere taşıması ve işlem yasaklı olmaması gerekir.

(2) Aracı kurumda çalışan yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının Kurulun lisanslama ve sicil tutma ile ilgili düzenlemelerinde aranan mesleki yeterliliklerini gösterir lisans belgesine sahip olması zorunludur.

(3) Yönetim kurulu üyeleri hariç olmak üzere yöneticiler, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanı ile araştırma uzmanı, yatırım danışmanı, kurumsal finansman uzmanı ve portföy yöneticisi olarak çalışacakların, mevzuatta aksi belirtilmedikçe en az 4 yıllık lisans eğitimi; müşteri temsilcisi, türev araçlar müşteri temsilcisi, borsa üye temsilcisi, takas ve operasyon sorumlusu ve türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusu olarak çalışacakların ise en az 2 yıllık ön lisans eğitimi veren okullardan mezun olmaları gerekir.

(4) Kurulca aracı kurum personeli için yürütecekleri faaliyetlere göre farklı eğitim ve mesleki tecrübe şartları aranabilir.

(5) Bankalar için bu maddede yer alan şartlar tercih edilen faaliyet konularıyla ilgili hizmet birimlerinde çalışan yönetici ve ihtisas personeli bakımından aranır.

#### **Genel müdür ve yardımcıları**

**MADDE 14 –** (1) Aracı kurum genel müdür ve genel müdür yardımcılarının mali piyasalar veya işletmecilik alanında en az 7 yıllık meslekî deneyime sahip olması ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip olması gerekir.

(2) Aracı kurum genel müdürünün münhasıran bu görev için istihdam edilmiş olması zorunludur. Şu kadar ki genel müdür, aracı kurumun yönetim veya sermaye ilişkisinde bulunduğu kuruluşlar, bu kuruluşların doğrudan ya da dolaylı olarak yönetim veya sermaye kontrolüne sahip olduğu kuruluşlar ile borsalar ve teşkilatlanmış piyasalar, takas ve saklama kuruluşları ve Kurulca uygun görülecek diğer finansal kuruluşlarda, icrai nitelikte olmamak ve aracı kurumdaki görevin ifasında zafiyete düşülmemesi kaydıyla, yönetim kurulu üyeliği gibi görevler alabilir.

(3) Genel müdürlük görevine 6 aydan fazla vekalet edilemez.

(4) Genel müdürlüğe ve genel müdür yardımcılığına atanacak kişilerin, 13 üncü maddede aranan şartları taşıdıklarını gösteren belgelerle birlikte Kurula bildirilmesi şarttır. Bildirimden itibaren 7 iş günü içinde Kurulca olumsuz görüş bildirilmemesi durumunda ilgili kişilerin

atamaları yapılabilir ve atamaya ilişkin olarak aracı kurum tarafından 10 iş günü içinde Birliğe bildirim yapılır.

(5) Herhangi bir nedenle görevden ayrılan genel müdür ve yardımcılarının görevden ayrılma nedenleri, ilgili aracı kurum ve görevden ayrılan personel tarafından 3 iş günü içinde Kurula ve Birliğe bildirilir.

(6) Koordinatör, direktör ve benzeri unvanlarla istihdam edilseler dahi, yetki ve görevleri itibarıyla genel müdüre ve genel müdür yardımcısına denk konumda görev yapan personel bu Tebliğin genel müdür ve yardımcılarını ile personele ilişkin hükümlerine tâbidir.

#### **Yönetim kurulu**

**MADDE 15 –** (1) Aracı kurum yönetim kurulu asgari olarak üç üyeden oluşur. Yönetim kurulu üyelerinin çoğunluğunun 4 yıllık lisans eğitimi veren okullardan mezun olmaları şarttır.

(2) Aracı kurumun tüzel kişi yönetim kurulu üyeleri için tüzel kişi adına belirlenen gerçek kişilerde 13 üncü maddede öngörülen şartlar aranır.

(3) Aracı kurumun yönetim kurulunda yönetim yetkisinin murahhas üyelere bırakılmak istenmesi halinde, en az iki üyenin murahhas olarak tayini ve her birinin yetki ve sorumluluk alanlarının, tereddüde yer bırakmayacak biçimde belirlenmesi zorunludur.

(4) Aracı kurum yönetim kurulu üyelerinin, yönetim kurulunun alacağı kararlarda taraf olan kimselerle son iki yılda istihdam, sermaye veya ticari anlamda bir ilişki kurmuş olmaları ya da eş dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlığının bulunması durumunda, bu hususları gerekçeleri ile birlikte yönetim kuruluna bildirmeleri ve toplantı tutanağına işlenmesini sağlamaları gerekir.

(5) TTK'nın yönetim kurulu üyelerine ilişkin müzakereye katılma yasağına, şirketle işlem yapma, şirkete borçlanma yasağına ve rekabet yasağına ilişkin hükümleri saklıdır.

#### **Mesleki sorumluluk sigortası**

**MADDE 16 –** (1) Kurul gerekli gördüğü hallerde faaliyet izni verilmesi aşamasında veya faaliyet süresince genel olarak veya yatırım kuruluşu bazında mesleki sorumluluk sigortası yaptırılmasını isteyebilir.

#### **Başvuru ve faaliyet izni**

**MADDE 17 –** (1) Kuruluş için Kuruldan izin almasını takiben 6 ay içinde faaliyet izni almak üzere başvurmayan aracı kurumun faaliyet izni alma hakkı düşer. Kurul gerekli görmesi halinde bu süreyi toplam 1 yılı aşmamak üzere uzatabilir.

(2) Süresi içinde faaliyet izni almak üzere Kurula başvurmayan veya faaliyet izni başvurusu uygun görülmeyen aracı kurumlar bu hususların kendilerine bildirildiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde sona erme kararı almak veya esas sözleşmelerindeki ticaret unvanına, amaç ve faaliyet konularına ilişkin hükümleri, yatırım hizmet ve faaliyetlerini kapsamayacak şekilde değiştirmek ve buna ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesini ilanı izleyen 10 iş günü içinde Kurula göndermek zorundadır.

(3) Yatırım kuruluşlarının başvuru konusu faaliyete geçmek üzere Kuruldan izin alabilmeleri için, bu Tebliğde öngörülen genel şartlar ile Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemelerinde her bir yatırım hizmet ve faaliyeti için

öngörülen özel şartları yerine getirdiklerinin ve faaliyetlerini ilgili Kurul düzenlemelerine uygun şekilde yürütebilecek nitelik ve yeterlilikte olduklarının Kurulca kabulü gerekir.

(4) Yatırım kuruluşları bu Tebliğde öngörülen genel ve özel şartları sağladıklarını tevsik eden ve Kurulca istenebilecek diğer bilgi ve belgeleri ekleyecekleri bir dilekçe ile Kurula başvurur. Kurulca belirlenen standartları taşımayan başvurular değerlendirmeye alınmaksızın iade edilir. Kurula sunulacak bilgi ve belgelerin yatırım kuruluşunu temsile yetkili olanların imzalarını taşıması ve faaliyet şartlarının yerine getirildiğini tevsik etmesi bakımından eksiksiz olması şarttır. Kurulca istenen ek bilgi ve belgelerin verilen süreler içinde tamamlanmaması halinde başvurular işlemde kaldırılır. Başvurular, gerekli belgelerin Kurula eksiksiz olarak sunulmasından itibaren azamî 6 ay içinde Kurul tarafından karara bağlanır ve keyfiyet ilgililere bildirilir.

(5) Faaliyet izin başvuruları ayrı ayrı incelenerek Kurulca uygun görülmesi halinde yatırım kuruluşuna icra edebileceği yatırım hizmetleri ve faaliyetlerini gösteren tek bir yetki belgesi verilir. Yetki belgesinin alınmasından önce faaliyete başlanamaz.

(6) Yetki belgesinin verilmesinden önce 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca gerekli harcın yatırılması ve ödemeye ilişkin makbuzun Kurula ibrazı zorunludur. Kurulca faaliyet iznine ilişkin bildirim yapılmasını müteakip en geç 1 ay içinde harcın ödendiğine ilişkin makbuzun Kurula iletilmemesi halinde faaliyet izni iptal edilir.

(7) Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinde bulunmak üzere Kuruldan izin almayanlar ile aldıkları izinler iptal olanlar, bu hizmet ve faaliyetlerde bulunamayacakları gibi esas sözleşmelerinde, ticaret unvanlarında veya ilân ve reklamlarında bu hizmetler ve faaliyetlerde bulundukları intibahı uyandıracak hiçbir kelime veya ibare kullanamaz. Faaliyetleri geçici olarak durdurulanlar da esas sözleşme ve ticaret unvanları hariç bu esaslara tabidir.

(8) Faaliyete geçtikten sonraki diğer faaliyet izni başvurularında da bu madde hükümleri uygulanır.

(9) Yatırım kuruluşlarının faaliyet izni aldıktan sonra faaliyetleri süresince de genel ve özel faaliyet şartlarını sağlamaları zorunludur. Yatırım kuruluşları bu şartları kaybetmeleri halinde durumu Kurula 3 iş günü içinde bildirir.

(10) Faaliyetleri geçici olarak durdurulan yatırım kuruluşları, bu müeyyideyi gerektiren aykırılıkların giderildiğinin Kurulca tespiti halinde, icra edecekleri faaliyetlere ilişkin genel ve özel şartlar dikkate alınarak Kurulca uygun görülmesi durumunda yeniden faaliyetlerine başlayabilir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Yatırım Kuruluşu Personeli ve Personele İlişkin İlkeler**

#### **Yatırım kuruluşlarının personeli**

**MADDE 18** – (1) Aracı kurum personeli; yöneticiler, ihtisas personeli, müfettişler, iç kontrol elemanları ve risk yönetim elemanlarından oluşur.

(2) Yöneticiler, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcıları ile ihtisas personelinin görev aldığı birimlerin, bağlı bulunduğu tüm kademelerdeki yöneticiler, bu birimlerde yönetici ile ihtisas personeli arasındaki kademelerde görev yapan personel (müdür yardımcısı, yönetmen vb.), şube müdürü ve irtibat bürosu sorumlusundan oluşur. Banka şubelerinde çalışan ihtisas personelinin yöneticisi, söz konusu personelin sunulan yatırım hizmet ve faaliyetleriyle ilgili işlevsel olarak bağlı bulunduğu birimin yöneticisidir.

(3) İhtisas personeli, yöneticilere bağlı olarak çalışan personeldir. İhtisas personeli, müşteri temsilcisi, türev araçlar müşteri temsilcisi, borsa üye temsilcisi, araştırma uzmanı, yatırım danışmanı, kurumsal finansman uzmanı ve portföy yöneticisi, takas ve operasyon sorumlusu ile türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusundan oluşur.

(4) Müşteri temsilcisi, merkez dışı örgütler, seans salonları ve çağrı merkezleri de dahil olmak üzere yatırım kuruluşlarında, müşteri emirlerini alan, emirleri ilgili piyasa veya kuruluşlara ileten, müşterilere genel yatırım tavsiyesi veya finansal bilgi sunan, emir alma sürecinde müşteri risklerini ve teminat durumlarını takip eden, müşterileri hesapları hakkında bilgilendiren, müşterilerin nakit alacaklarını değerlendiren, yatırım hizmet ve faaliyetleriyle ilgili pazarlama faaliyetlerini yürüten ve benzeri işlemleri kısmen veya tamamen yerine getiren personeldir. Bu faaliyetlerin türev araçlara ilişkin olarak yürütülmesi durumunda bu faaliyetleri kısmen veya tamamen yerine getiren personel "türev araçlar müşteri temsilcisi" olarak addolunur.

(5) Çağrı merkezlerinde ve banka şubelerinde yatırım fonu katılma payları ile borsalarda ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilmiş kamu borçlanma araçlarına ilişkin müşteri emirlerini alarak sisteme aktarmakla ve genel olarak müşteri hesabıyla ilgili bilgilendirme yapmakla sınırlı olarak görev yapan personel müşteri temsilcisi addolunmaz.

(6) Araştırma uzmanı, ekonomik ve mali araştırmaların yapılması, iç ve dış piyasalardaki gelişmelerin izlenerek olası etkilerinin değerlendirilmesi, yatırımlara doğru yön verilebilmesine yardımcı olacak bilgilerin hazırlanması, temel ve teknik analiz gibi yöntemlerin kullanılması ve yorumlanması gibi faaliyetleri yürüten personeldir. Kalkınma ve yatırım bankalarının sermaye piyasası faaliyetleri ile ilgili ihtisas birimlerinde çalışan veya söz konusu ihtisas birimlerine bu fıkrafta tanımlanan hizmetleri sunan personeli, bu Tebliğ kapsamında araştırma uzmanı olarak kabul edilir.

(7) Yatırım danışmanı, yetkili kuruluşlarda müşterilere sermaye piyasası araçları ile bunları ihraç eden ortaklık ve kuruluşlar hakkında ve benzeri konularda yönlendirici nitelikte yorum ve yatırım tavsiyelerinde bulunulmasından ve Kurulun yatırım danışmanlığı faaliyetine ilişkin düzenlemelerinde belirtilen faaliyetlerin kısmen veya tamamen yürütülmesinden sorumlu olan personeldir.

(8) Kurumsal finansman uzmanı, yetkili kuruluşlarda sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmesi ile ilgili olarak fiyat tespit raporu hazırlanmasından, ihraççı ve/veya halka arz edenler ile birlikte izahname, ihraç belgesi veya tasarruf sahiplerine satış duyurusu ile varsa satışa ilişkin olarak Kurul onayına sunulan diğer belgelerin hazırlanmasından, ihraç fiyatı, miktarı ile halka arz süreci gibi hususların belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmasından kısmen veya tamamen sorumlu olan personeldir.

(9) Portföy yöneticisi, yetkili kuruluşlarda vekil sıfatıyla, müşterilerin mali durumuna, risk- getiri tercihlerine ve yatırım süresine uygun portföylerin oluşturulması ve yönetilmesi ile Kurulun bireysel portföy yöneticiliği faaliyetine ilişkin düzenlemelerinde belirtilen faaliyetlerin yürütülmesinden kısmen veya tamamen sorumlu olan personeldir.

(10) Takas ve operasyon sorumlusu, yatırım kuruluşlarında emirlerin gerçekleşmesini takiben sermaye piyasası araçlarına ilişkin netleştirme, takas ve saklama işlemlerinin yürütülmesi ve işlemlerin müşteri hesaplarına yansıtılması, günlük bakiye kontrollerinin yapılması, müşteri kimlik bilgilerinin takibi, virmanların gerçekleştirilmesi, müşteri adına teminatların izlenmesi, sermaye artırımları ve kar payı dağıtımlarının takip edilerek müşteriler adına kullanımının

sağlanması ve benzeri işlemleri kısmen veya tamamen yerine getiren personeldir. Anılan faaliyetlerin türev araçlara ilişkin olarak yürütülmesi durumunda, bu faaliyetleri kısmen veya tamamen yerine getiren personel "türev araçlar muhasebe ve operasyon sorumlusu" olarak addolunur.

(11) Müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanı, Kurulun ilgili düzenlemeleri uyarınca aracı kurumların iç denetim sistemi kapsamında kendileri için öngörülen görevleri yerine getirmek üzere istihdam edilen personeldir.

(12) Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi, unvanlara bağlanan görev ve yetkileri kullanan personel bu Tebliğin personele ilişkin hükümlerine tâbidir. Şu kadar ki, ihtisas personeli olarak istihdam edilenlerin bu maddede sayılan unvanları kullanmaları zorunludur.

#### **Personel ile ilgili ilkeler**

**MADDE 19** – (1) Yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin icrası sırasında aracı kurumda çalışan yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanlarının 20, 21, 22 ve 23 üncü maddelerde yer alan ilkelere uyması zorunludur.

(2) Bankalar da Kanun kapsamındaki hizmet ve faaliyetleriyle sınırlı olarak birinci fıkra hükmüne tabidir.

#### **Mesleki yeterlilik ilkesi**

**MADDE 20** – (1) Aracı kurumlar, personeline mesleki yeterliliği aramak ve sağlamak zorundadır. Mesleki yeterlilik, ön lisans veya lisans düzeyinde ve sonrasındaki eğitim ile mesleki deneyimlerin aracı kurumdaki ilgili görevi yapabilecek düzeyde olmasını ifade eder.

(2) Aracı kurumlar, faaliyetleri süresince, nitelikli bir yatırım hizmet ve faaliyeti sunmak ve müşterinin kendilerinden bu yükümlülüğü yerine getirmelerini beklediğinin farkında olmak zorundadır. Bu amaçla istihdam ettikleri personelin mesleki eğitimini sağlamak veya eğitim düzeyini artıracak imkanlar sunmakla yükümlüdür.

#### **Mesleki özen ve titizlik ilkesi**

**MADDE 21** – (1) Aracı kurum personeli, çalışmalarında ve karar almada gerekli mesleki özen ve titizliği göstermek zorundadır. Özen ve titizlik, dikkatli ve basiretli bir personelin aynı koşullar altında ayrıntılara vereceği önemi, göstereceği dikkat ve gayreti ifade eder.

(2) Gerekli özen ve titizliğin asgari düzeyi, müşteriyle imzalanmış olan çerçeve sözleşmeye, bu Tebliğe ve Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemelerinde yer alan hizmet ve faaliyet ilke ve esaslarına, Birliğin düzenlemeleri ile aracı kurumun iç düzenlemeleri ile belirlediği standartlara tamamen uyulmasıdır.

#### **Dürüstlük ilkesi**

**MADDE 22** – (1) Aracı kurumlar ve personeli, faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında, mesleki faaliyetin dürüst ve tarafsız yürütülmesini sağlayacak bir anlayış ve davranışlar bütünü içinde hareket etmek zorundadır.

(2) Aracı kurum personelinin çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarından uzak kalması, dürüstlük ve tarafsızlıklarını etkileyebilecek hiç bir müdahaleye imkân vermemesi gerekir.

#### **Sır saklama ilkesi**

**MADDE 23 –** (1) Aracı kurumlar, aracı kurum personeli ve aracı kuruma dışarıdan hizmet verenler, işleri dolayısıyla yatırım hizmet ve faaliyetleri kapsamında aracı kurum ve müşterileri hakkında öğrendikleri sırları açıklayamaz, bu sırları kendilerinin veya üçüncü kişilerin menfaatine kullanamaz.

(2) Kamuyu aydınlatma amacıyla mevzuat gereği yapılan ilan ve duyurular, mevzuat kapsamında yetkili kurumlardan veya şahıslardan alınan resmi belgelere dayalı olmak kaydıyla, idari her türlü inceleme ve soruşturma halleri ile suç oluşturan durumlara ilişkin bilgilerin yetkililere verilmesi sır kapsamında değildir.

### **BEŞİNCİ BÖLÜM**

#### **Yatırım Kuruluşlarının Faaliyet İlke ve Esasları**

##### **Faaliyetler süresince uyulması gereken genel ilke ve esaslar**

**MADDE 24 –** (1) Yatırım kuruluşları hizmet ve faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında aşağıdaki ilke ve esaslara uymak zorundadır. Bu kuruluşların;

a) Faaliyetlerini müşteriyle imzalanan çerçeve sözleşmede belirtilen esaslar, müşteri emrini en iyi şekilde gerçekleştirme yükümlülüğü ile özen ve sadakat borcu çerçevesinde yürütmeleri,

b) Faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında basiretli bir tacir gibi davranmaları, işin gerektirdiği mesleki dikkat ve özeni göstermeleri, bu kapsamda gerekli önlemleri almaları,

c) Faaliyetlerini sürdürmeleri için sahip oldukları kaynakları etkin bir biçimde kullanmaları,

ç) Müşterileriyle olan ilişkilerinde kaydi sistem ve yatırımcıyı korumaya ilişkin diğer düzenlemeler ile müşteriye ilgilendiren tüm konularda yeterli bilgilendirme ve şeffaflığı sağlamaları

gerekir.

(2) Yatırım kuruluşları Birliğe üye olmak ve YTM'ye katılmak zorundadır.

##### **Müşteriye risklerin bildirilmesi yükümlülüğü**

**MADDE 25 –** (1) Yatırım kuruluşları, yatırım hizmet ve faaliyetleri kapsamında çerçeve sözleşme imzalamadan önce 31 inci maddede tanımlanan genel müşterilerine sermaye piyasası araçları ile yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin genel riskleri açıklamak ve bu amaçla asgari içeriği Kurulca belirlenmiş EK/1'de yer alan "Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu"nun bir örneğini vermek ve bu formun okunup anlaşıldığına dair yazılı bir beyan almak ve bir örneğini müşteriye vermek zorundadır.

(2) Yatırım kuruluşları alım satım aracılık faaliyeti kapsamında genel müşterilerine hizmet sunmadan önce birinci fıkra uyarınca yapılan genel risk bildirimine ek olarak işleme konu sermaye piyasası araçlarının risklerini müşteriye açıklamak ve açıklamaların müşteri tarafından okunup anlaşıldığına dair yazılı bir beyan almak zorundadır. Söz konusu açıklamaların bir örneğinin müşteriye verilmesi zorunludur.

(3) İkinci fıkra kapsamında yapılacak açıklamaların asgari olarak,

a) İşlemlere ilişkin her türlü komisyon, ücret ve vergi tutar veya oranları,

b) İlgili sermaye piyasası aracının ikincil piyasasının olup olmadığı,

- c) İşleme konu sermaye piyasası aracının karşı taraf riski, likidite riski ve piyasa riskini içerecek şekilde risk profili,
- ç) Tezgahüstü türev ürünlerin genel olarak nasıl yapılandırıldığı ve fiyatlandırıldığı,
- d) Varsa piyasa yapıcısı ve ihraççı,
- e) Sermaye piyasası araçlarına ilişkin risk takibinin nasıl yapılacağı,
- f) Yurt dışı piyasalarda gerçekleştirilen işlemler için ayrıca,
- 1) Paranın yurt dışına nasıl transfer edildiği,
- 2) İşlem yapılan borsa ve platformlar,
- 3) Sermaye piyasası aracının veya müşteri varlığının nerede saklandığı,
- 4) İşlem tezgahüstü piyasalarda yapılıyorsa karşı taraf hakkında bilgi,
- 5) İşlem yapılan piyasalarda yatırımcı tazmin sistemi olup olmadığı ve varsa tazminin kapsamı

hakkında bilgileri içermesi zorunludur. Yukarıdaki hususların genel ve muğlak ifadeler ya da düzenlemelere yapılan atıflar yerine mümkün olduğunca sayısal veya somut örnekler kullanılarak açıklanması esastır.

(4) Asgari olarak kaldıraçlı işlemler için olmak üzere yatırım kuruluşunun müşteriye karşı taraf olarak pozisyon aldığı ve sunulan hizmet ya da ürünün niteliği gereği müşterinin zarar etmesinin yatırım kuruluşunun kar elde etmesiyle sonuçlandığı durumlarda söz konusu çıkar çatışmasına risk bildirim formunda ayrıca yer verilir.

(5) Açıklanan durumlarda değişiklik olması halinde, değişikliğin yatırım kuruluşu tarafından öğrenilmesini takip eden 3 iş günü içerisinde, ilgili müşterilere değişiklik hakkında bildirimde bulunulması ve müşterinin yazılı beyanının alınması zorunludur. Müşterinin yeni bir sermaye piyasası aracında işlem yapacağı durumlarda ise işlem yapmaya başlamadan önce ilgili risk bildiriminin yapılmış olması şarttır. Bu fıkra uyarınca müşteriye yapılacak bildirimler elektronik ortamda da yapılabilir.

(6) Bu madde kapsamında yapılan açıklamaların yalın ve anlaşılır bir biçimde yapılması esastır. Bu açıklamaların ve gerekli güncellemelerin yapıldığına dair ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.

(7) 31 inci maddede tanımlanan profesyonel müşterilerin talep etmesi durumunda yatırım kuruluşunun ikinci ve üçüncü fıkralar kapsamındaki açıklamaları yapması zorunludur.

#### **Çerçeve sözleşme imzalama yükümlülüğü**

**MADDE 26** – (1) Yatırım kuruluşları müşterileriyle işlem yapmaya başlamadan önce, sunulacak faaliyet ve hizmete ilişkin yazılı bir sözleşme yapmak zorundadır. Bu sözleşmede yer verilmesi gereken asgari hususlar Kurulca belirlenir. Bu sözleşme, yatırım kuruluşuyla müşterisi arasındaki ilişkiyi genel olarak düzenleyen, başlangıçta bir kez akdedilen ve münferit işlemlerin esasını oluşturan bir çerçeve anlaşmadır.

(2) Her bir sözleşme için belirlenen gerekli asgari unsurlara yer verilmesi şartıyla birden fazla yatırım hizmet ve faaliyetine ilişkin olarak tek bir çerçeve sözleşme imzalanabilir.

(3) Sözleşmeler, müteselsil sıra numaralı ve en az bir nüsha olarak düzenlenir ve aslına uygun olduğuna ilişkin onaylayanın imzasını ve yatırım kuruluşunun kaşesini ihtiva eden bir suret müşteriye verilir. Sözleşmenin yatırım kuruluşunda kalan aslının üzerine müşteri tarafından bir suretinin alındığı ibaresi yazılır ve imzalanır.

(4) Sözleşmeye taraf olan müşterinin ya da müşterilerin, devir, birleşme, veraset, müşterek hesaplara yeni hak sahiplerinin dâhil olması ya da mevcutlardan bazılarının ayrılması gibi nedenlerle değişmesi halinde sözleşmenin yenilenmesi zorunludur.

(5) Çerçeve sözleşmelerde sermaye piyasası mevzuatına aykırı hükümler ile müşterilerin haklarını ciddi şekilde zedeleyici ve yatırım kuruluşları lehine tek taraflı olağanüstü haklar sağlayan ve emirlerin ispatının müşteriye yüklenmesine ilişkin hükümlere yer verilmez.

(6) Sözleşmelerde hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır.

#### **Müşteri numarası ve müşteri hesapları**

**MADDE 27** – (1) Çerçeve sözleşme imzalanan her müşteriye ayrı bir müşteri numarası tahsis edilir. İmzalanan sözleşme çerçevesinde müşteriye tahsis edilmiş olan numaraya bağlı olarak birden fazla hesap açılabilir. Bir müşteriye verilmiş olan müşteri ve hesap numarası, çerçeve sözleşmenin sona erme tarihi üzerinden 10 yıl geçmedikçe başka bir müşteriye verilemez.

(2) Sözleşme yapılan her müşteri için söz konusu müşteriden emir kabul etmeden veya müşteri adına verilen emir gönderilmeden önce yetkili takas ve saklama kuruluşu ve/veya MKK nezdinde bir müşteri saklama alt hesabı açılır ya da açtırılması sağlanır ve sicil numarası alınarak müşteri numarası ile eşleşmesi sağlanır. Daha önce alınmış sicil numarası varsa müşteri numarası ile eşleşmesi sağlanır.

(3) Müşteri hesap numaraları, yetkili takas ve saklama kuruluşu ve/veya MKK nezdindeki müşteri saklama alt hesabı için de aynen kullanılır.

(4) Yatırım kuruluşları, yetkili takas ve saklama kuruluşu ve/veya MKK'da sicil almamış veya sicil ile eşleşmemiş hesaplardan emir kabul edemez. Kurul, sermaye piyasası araçları türleri itibarıyla bu hükme istisna getirebilir.

(5) Gerçek kişi müşterilerin isimlerinde, tüzel kişi müşterilerin unvanlarında meydana gelen değişiklikler, öğrenilmesini müteakip derhal yetkili takas ve saklama kuruluşlarına ve/veya MKK'ya bildirilir.

#### **Yatırım kuruluşlarının internet siteleri**

**MADDE 28** – (1) Yatırım kuruluşları yetkili oldukları yatırım hizmet ve faaliyetleri ile şirketi tanıtıcı bilgileri içeren bir internet sitesi açmak veya mevcut sitelerini bu kapsamda geliştirmek, bu sitede yetkili oldukları her bir yatırım hizmeti veya faaliyeti için ayrı birer bölüm oluşturmak zorundadır.

(2) İnternet sitesinde asgari olarak;

- a) Hangi tür hizmetleri sunmaya yetkili olduklarına,
- b) Varsa lehine faaliyet gösterilen kuruluşu tanıtıcı bilgilere,
- c) Yapılan işlemlerin asgari unsur ve risklerine,
- ç) Alınan kişisel verilerin saklama ve kullanım koşullarına,
- d) Emir iletimi, işlemlerin gerçekleştirilmesi ve takas veya tasfiyesinin nasıl yapılacağına,
- e) Emir gerçekleştirme politikalarına,
- f) Herhangi bir müşterinin ihtiyacı ve talebi doğrultusunda müşteri ile bire bir oluşturdukları türev araçlar hariç olmak üzere borsada işlem görmeyen sermaye piyasası araçları için verilen anlık alım satım fiyat tekliflerine,

- g) Elektronik ortamda müşteriler tarafından yapılabilecek işlemler ile müşteriye elektronik ortamda yapılacak bildirimlere ilişkin esaslara,
- ğ) Sermaye piyasası araçları, borsa ve piyasa bilgilerine,
- h) Profesyonel müşterilerin yararlanamayacakları mevzuat hükümlerine,
- ı) Olası risklere karşı hazırlanan “beklenmedik durum planları”na uygun olarak müşterilerin acil ve beklenmedik durumlarda kullanabilecekleri iletişim bilgileri ile müşterilerin risklerini azaltacak asgari tedbirlere,
- i) “Sayfada verilen bilgilerin genel nitelikte olduğuna ve müşterilerin alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilginin sayfada olmayabileceğine” ilişkin bir açıklamaya,
- j) Kullanılan bilgisayar ağı ve şifreleme sisteminin olası risklerine ve güvenliğine,
- k) Kullanılan işlem platformunun ve bilgisayar ağının özelliklerine, varsa riskleri ve güvenlik tedbirleri ile platformda meydana gelebilecek risklere karşı kullanılabilecek alternatif iletişim yöntemlerine,
- l) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** Olağanüstü piyasa koşullarının oluşması halinde buna ilişkin açıklamalara,
- m) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** Hangi kuruluşların fiyat sağlayıcı olduğu ve nerede yerleşik olduğu, bu kuruluşlarla doğrudan veya dolaylı olarak pay sahipliği ilişkisi olup olmadığına ilişkin açıklamalara,
- n) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** Reddedilen emirlerin tüm emirlere oranına,
- o) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** Kurulumuzun yatırım hizmetleri ve faaliyetlerine ilişkin düzenlemeleri uyarınca her bir varlık için oluşturulan fiyat ve fark serisinde tespit edilen sapmalara,
- ö) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** Müşteri şikayeti sayısı ve söz konusu şikayetlerin müşteri sayısına göre oranına, yer verilmesi zorunludur.
- (3) **(Değişik:RG-14/1/2016-29593)** Aracı kurumlar, kaldıraçlı işlemlerle ilgili olarak Ocak-Mart, Nisan-Haziran, Temmuz-Eylül, Ekim-Aralık dönemleri esas alınmak suretiyle, karda ve zararda müşteri hesaplarının oransal dağılımını dönemin bitimini takip eden iki iş günü içinde internet sitesinde duyurmakla ve bir sonraki dönem dağılımı ilan edilene kadar muhafaza etmekle yükümlüdür. Dönem içinde kapatılan hesaplar da dağılım içerisinde dikkate alınır. Yapılacak duyurunun, işlemlerin gerçekleştirildiği anasayfa üzerindeki ana işlem menüsünün en sol köşesinde menünün ilk elemanı/başlığı olarak yer alması, “Zarar Olasılığınız” şeklinde isimlendirilmesi ve hesap açılışı, hesap erişimi gibi başlıkların hemen bu başlığın yanında aynı yazı büyüklüğü ve karakteri ile yer alması zorunludur.
- (4) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** İkinci fıkranın (m), (n), (o) ve (ö) bentlerindeki açıklamalar da bu menü altında yer alır ve üçüncü fıkradaki dönemler esas alınmak suretiyle ilan edilir.
- (5) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** İkinci fıkranın (n), (o), (ö) bentleri ve üçüncü fıkradaki karda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımına ilişkin yapılacak hesaplama esasları ve duyuruların şekli ile ilgili diğer hususlar Birlik tarafından belirlenir. Üçüncü ve dördüncü fıkrada belirtilen esaslar çerçevesinde açıklanan hususlar aracı kurum unvanları ile birlikte Birlik tarafından internet sitesinde ilgili dönem itibarıyla topluca ilan edilir.

## **ALTINCI BÖLÜM**

### **Müşteri Sınıflandırması ve Uygunluk Testi**

#### **Müşteri tanımı ve müşteriye tanıma kuralı**

**MADDE 29** – (1) Müşteri, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetler kapsamında yatırım kuruluşları tarafından hizmet sunulan tüm gerçek ve tüzel kişilerdir.

(2) Yatırım kuruluşları, 11/10/2006 tarihli ve 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri uyarınca hesap açmadan önce müşterilerinin kimlik bilgilerini tespit ederler.

(3) Müşterek hesaplarda kimlik tespiti her bir hak sahibi için ayrı ayrı yapılır.

(4) Müşteri hesabına, müşteri dışında sadece müşteri tarafından noter marifetiyle düzenlenmiş vekâletname ile yetkilendirilmiş kişiler tarafından işlem yapılabilir. Vekilin kimlik bilgilerinin ikinci fıkra çerçevesinde tespiti zorunludur. Söz konusu bilgiler ve bu bilgilerde meydana gelen değişiklikler, yatırım kuruluşları tarafından öğrenilmesini müteakip derhal yetkili takas ve saklama kuruluşuna ve/veya MKK'ya bildirilir.

(5) Yatırım kuruluşlarının, yabancı banka ve aracı kurumlara hesap açmadan önce, bu kurumlardan, hesabına işlem yapılan müşterinin kimlik bilgilerinin verileceğine ilişkin bir taahhütname almaları zorunludur.

#### **Müşteri sınıflandırılması ve limitlendirilmesi (Değişik başlık:RG-14/1/2016-29593)**

**MADDE 30** – (1) Yatırım kuruluşları tüm müşterilerini Tebliğin bu bölümünde belirtilen esaslar doğrultusunda profesyonel ya da genel müşteri olarak sınıflandırmak, bu sınıflandırmaya uygun olarak hizmet ve faaliyet sunmak ve müşteri sınıflarına uygun olarak yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır.

(2) Yatırım kuruluşları, sınıflandırma yaparken müşterilerine bu Tebliğ uyarınca yer aldıkları sınıf ve ilgili mevzuat hükümleri ile yer aldıkları sınıfı değiştirme hakları hakkında bilgi vermek zorundadır.

(3) Müşteri, tabi olduğu sınıflandırmayı etkileyebilecek bir durum ortaya çıktığında söz konusu hususu yatırım kuruluşuna bildirmekle, yatırım kuruluşu ise müşterinin sınıfını etkileyecek bir durumun ortaya çıktığını öğrenmesi halinde mevzuatta öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli işlemleri tesis etmekle yükümlüdür. Yukarıda yer alan esaslar çerçevesinde verilen bilgilerin doğruluğundan ve gerektiğinde güncellenmesinden müşteri sorumludur.

(4) Yatırım kuruluşları müşterilerin, profesyonel müşteri olduğuna ilişkin tevsik edici belgeleri müşteriden talep etmekle ve Kurulun belge ve kayıt ile ilgili düzenlemeleri uyarınca belirlenen süreyle saklamakla yükümlüdür.

(5) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** Aracı kurumlar müşterileri için, işlem türleri ve sermaye piyasası araçları bazında müşterilerin mali durumu, risk düzeyleri ile teminat durumları dikkate alınarak müşterilere işlem yapma ve/veya pozisyon açma limitleri tahsis eder. Tahsis edilen limitler çerçevesinde müşteriler gruplandırılabilir. Müşterilerinin işlemlerinin mevzuat ve aracı kurumların risk politikaları kapsamında oluşturdukları limitler çerçevesinde gerçekleştirilmesini sağlar. Limit belirlenmesi ile ilgili olarak Kurulun diğer tebliğlerinde belirlenmiş özel şartlara uyulur.

### **Profesyonel müşteri ve genel müşteri**

**MADDE 31 – (1)** “Profesyonel müşteri” kendi yatırım kararlarını verebilecek ve üstlendiği riskleri değerlendirebilecek tecrübe, bilgi ve uzmanlığa sahip müşteriyi ifade eder. Bir müşterinin profesyonel müşteri olarak dikkate alınabilmesi için aşağıdaki kuruluşlardan biri olması ya da sayılan nitelikleri haiz olması gerekir:

a) Aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri ile bunlara muadil yurt dışında yerleşik kuruluşlar.

b) Emekli ve yardım sandıkları, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklar.

c) Kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşlar.

ç) Nitelikleri itibarıyla bu kurumlara benzer olduğu Kurulca kabul edilebilecek diğer kuruluşlar.

d) Aktif toplamının 50.000.000 Türk Lirası, yıllık net hâsılatının 90.000.000 Türk Lirası, özsermayesinin 5.000.000 Türk Lirasının üzerinde olması kıstaslarından en az ikisini taşıyan kuruluşlar.

e) 32 nci maddede tanımlanan talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilen müşteriler.

(2) Yatırım kuruluşunun herhangi bir faaliyet veya hizmet sunmadan önce profesyonel müşterilerini, yararlanamayacakları mevzuat hükümleri hakkında yazılı olarak bilgilendirmesi şarttır.

(3) Müşterinin, profesyonel müşteri olarak dikkate alınmak istemediği ve bu talebini yazılı olarak yatırım kuruluşuna ilettiği durumlarda, yatırım kuruluşunun bu talebi dikkate alması zorunludur.

(4) Profesyonel müşteri tanımı kapsamına girmeyen müşteriler “genel müşteri” kabul edilir.

### **Talebe dayalı olarak profesyonel müşteri kabul edilecek müşteriler**

**MADDE 32 – (1)** Genel müşterilerden aşağıdaki nitelikleri haiz olanlar, yazılı olarak talep etmeleri ve aşağıdaki şartlardan en az ikisini sağladıklarını tevsik etmeleri durumunda, yatırım kuruluşunun sunabileceği hizmet ve faaliyetlerden profesyonel müşteri sıfatıyla yararlanabilir. Bir müşterinin profesyonel müşteri olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki şartlardan en az ikisini sağlaması gerekir:

a) İşlem yapılması talep edilen piyasalarda son 1 yıl içinde, her 3 aylık dönemde en az 500.000 Türk Lirası hacminde ve en az 10 adet işlem gerçekleştirmiş olmaları

b) Nakit mevduatlarının ve sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının da dâhil olduğu finansal varlıkları toplamının 1.000.000 Türk Lirası tutarını aşması

c) Finans alanında üst düzey yönetici pozisyonlarından birinde en az 2 yıl görev yapmış olması veya sermaye piyasası alanında en az 5 yıl ihtisas personeli olarak çalışmış olması veya Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı veya Türev Araçlar Lisansına sahip olması

(2) Bu madde ile 31 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen tutarlar gerekli görülmesi durumunda Kurul tarafından değiştirilebilir.

(3) Kurulun ilgili düzenlemelerinde yer alan nitelikli yatırımcı tanımı kapsamında, talebe dayalı olarak profesyonel kabul edilecek müşterilerin belirlenmesinde bu maddenin birinci

fıkrasında yer alan şartlardan sadece (b) bendindeki şartı sağlayanlar nitelikli yatırımcı olarak kabul edilir.

#### **Uygunluk testi**

**MADDE 33 –** (1) Uygunluk testi, yatırım kuruluşu tarafından pazarlanan ya da müşteri tarafından talep edilen ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla, müşterilerin söz konusu ürün veya hizmetin taşıdığı riskleri anlayabilecek bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadıklarının tespit edilmesidir. Yatırım kuruluşları alım satım aracılık ve halka arza aracılık faaliyetleri kapsamında yalnızca genel müşterilere uygunluk testi yapmakla yükümlüdür.

(2) Yatırım kuruluşunun, ürün veya hizmetin müşterinin kendi talebi doğrultusunda sunulması ve yatırım kuruluşunun uygunluk testi yapmakla yükümlü bulunmadığı hususunda müşterinin bilgilendirilmesi şartlarıyla;

a) Yatırım fonu katılma payları

b) Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilmiş borsalarda ve teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem gören kamu borçlanma araçları

için uygunluk testi yapması zorunlu değildir. Bildirime ilişkin ispat yükü yatırım kuruluşuna aittir.

(3) Yatırım kuruluşunun uygunluk testini yapabilmesi için gerekli bilgileri sağlamak amacıyla standart formları geliştirmesi ve bu formda yer alan bilgileri güncel olarak tutması gerekir. Uygunluk testine dair ilk bilgiler yazılı olarak alınır, güncellemeler ise elektronik ortamda yapılabilir. Uygunluk testi kapsamında asgari olarak aşağıda yer alan hususlarda bilgi alınır:

a) Müşterinin yatırım amaçlarına ilişkin olarak; yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri

b) Müşterinin portföyünde veya hesabında gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığına ilişkin olarak; müşterinin yaşı ve mesleği, eğitim durumu, geçmişte gerçekleştirdiği sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemlerin türü, niteliği, hacmi, sıklığı

(4) Uygunluk testi yapmak için kullanılacak standart formların asgari içeriği Birlik tarafından belirlenerek Kurul onayına sunulur.

(5) Uygunluk testi yapılabilmesi için müşteriye ait gerekli bilgilerin sağlanmasına ve güncellenmesine ilişkin usul ve esasların yer aldığı iş akış prosedürünün yazılı hale getirilmesi ve yönetim kurulunca onaylanması zorunludur.

(6) Yatırım kuruluşlarının söz konusu formların yanı sıra hesabı açan ve/veya bilgileri toplayan müşteri temsilcisi ile hesabın açılmasını onaylayan yetkilinin ad, soyad ve unvan bilgilerini de saklaması gerekir.

(7) Müşterilere bu bilgilerin sunulacak hizmet ve faaliyetlerin kendilerine uygun olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla talep edildiğinin bildirilmesi gerekir. Yatırım kuruluşları, müşterilerine söz konusu bilgileri vermemeleri hususunda telkinde bulunamaz.

(8) Müşterinin uygunluk testi için yatırım kuruluşuna bilgi vermemesi veya eksik ya da güncel olmayan bilgi vermesi halinde, yatırım kuruluşu hangi ürün ya da hizmetlerin müşteriye uygun olduğunun tespit edilmesine imkân bulunmadığı hususunda müşteriyi yazılı olarak uyarır.

(9) Yatırım kuruluşu uygunluk testi sonucunda herhangi bir ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olmadığı kanaatine ulaşırsa, müşteriyi yazılı olarak uyarır. Bu durumda yatırım kuruluşu

söz konusu ürün ya da hizmete yönelik olarak müşteriye bire bir genel yatırım tavsiyesinde bulunamaz.

(10) Yatırım kuruluşunun hangi ürün ya da hizmetlerin müşteriye uygun olduğunun tespit edilmesine imkân bulunmadığına veya bir ürün ya da hizmetin müşteriye uygun olmadığına ilişkin uyarıda bulunmuş olmasına rağmen, müşterinin söz konusu hizmet ya da ürünü almak istemesi durumunda yatırım kuruluşu müşteriye söz konusu talep yönünde hizmet verip vermemek hususunda serbesttir.

(11) Yatırım kuruluşları bu madde uyarınca, geliştirilen standart formları, hizmet ya da ürünün müşteriye uygun olup olmadığına ilişkin tevsik edici belgeleri, temin edilen bilgi ve belgeleri ve müşterilere yapılan uyarıları Kurulun belge ve kayıt düzenlemeleri uyarınca belirlenen süre ile saklamak zorundadır.

## YEDİNCİ BÖLÜM

### Yatırım Kuruluşlarının Yükümlülükleri

#### Aracı kurumların ortaklık yapısı değişikliklerinde izin veya bildirim yükümlülüğü

**MADDE 34 –** (1) Bir kişinin aracı kurum sermayesinin veya oy haklarının %10'u veya daha fazlasını temsil eden payları edinmek suretiyle aracı kurum ortağı olması veya bir ortağa ait payların aracı kurum sermayesinin veya oy haklarının %10, %20, %33 veya %50 sini aşması sonucunu veren pay edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirleri Kurulun iznine tabidir.

(2) Aracı kurumda yönetim imtiyazı veren ya da intifa hakkı taşıyan payların devri herhangi bir orana bakılmaksızın Kurul iznine tabidir.

(3) Aracı kurumda pay sahibi bulunan tüzel kişilerin kendilerine ait pay devirleri, bu pay devirlerinin aracı kurumdaki pay sahipliğini doğrudan veya dolaylı olarak %10, %20, %33 veya %50 oranlarında değiştirmesi halinde, ayrıca tüzel kişinin aracı kurumla ilgili olarak yönetim imtiyazına sahip bulunduğu hallerde tüzel kişinin %10, %20, %33 veya %50 oranlarındaki ortaklık yapısı değişiklikleri veya imtiyazlı paylarının devrini içeren ortaklık yapısı değişiklikleri aracı kurumların faaliyet şartları bakımından Kurulun onayına tabidir. Aracı kurumların %10 undan fazlasına sahip tüzel kişilerin yönetim imtiyazına sahip paylarının devri de aracı kurumların faaliyet şartları bakımından Kurulun onayına tabidir.

(4) Bir kişinin, doğrudan veya dolaylı olarak, aracı kurum sermayesinin veya oy haklarının yukarıdaki oranlara ulaşmayan veya bu oranlar arasında kalan pay devirlerinde ise devri izleyen 10 iş günü içinde Kurula bildirimde bulunulur.

(5) Bankaların ortaklık yapısında doğrudan ya da dolaylı olarak meydana gelen değişiklikler için Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun izninin bulunması durumunda, söz konusu pay devirlerine bağlı olarak aracı kurumun ortaklık yapısında oluşacak dolaylı değişiklik için, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun iznini izleyen 10 iş günü içinde Kurula bildirimde bulunulur.

(6) Bu maddeye aykırı olarak gerçekleştirilen devirler pay defterine kaydolunmaz ve bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür.

### **Borsadan edinilen paylara ilişkin izin ya da bildirim yükümlülüğü**

**MADDE 35 –** (1) Payları halka arz edilen aracı kurumların borsada işlem gören payları için de bir kişinin aracı kurum sermayesinin %10 u veya daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya bir ortağa ait payların aracı kurum sermayesinin %10, %20, %33 veya %50 sini aşması sonucunu veren pay edinimleri bu paylara bağlı temettü hariç ortaklık haklarının kullanılabilmesi bakımından Kurulun iznine tabidir. Bu durumda ortaklık yapısı değişikliği başvurusu payları bu fıkarda belirtilen oranlara ulaşan gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılır. Söz konusu oranların, aracı kurumların borsa dışından elde edilen payları da dâhil olmak üzere borsada işlem gören payların edinilmesi ile gerçekleşmesi halinde de bu fıkra hükmü uygulanır.

(2) Payları borsada işlem gören aracı kurumların bir ortağına ait payların birinci fıkarda öngörülen oranların altına düşmesi sonucunu veren pay devirlerinde ise Kurula 10 iş günü içinde bildirimde bulunulur. Şu kadar ki bir ortağa ait payların aracı kurum sermayesinin %10 unun altına düşmesi sonucunu verecek pay satışı durumunda, satış yapılmadan önce Kuruldan izin alınması zorunludur. Bu durumda da izin başvurusu veya bildirim ilgili gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılır.

### **Payların birlikte değerlendirilmesi**

**MADDE 36 –** (1) 34 üncü ve 35 inci maddelerin uygulanmasında;

a) Bir gerçek kişi ile eş ve velayeti altındaki çocuklarına, bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim kurulu başkanı, üyesi, genel müdür, genel müdür yardımcısı oldukları ortaklıklara,

b) Kamu tüzel kişileri hariç olmak üzere bir tüzel kişinin veya yukarıda sayılanların, sermayelerinin doğrudan veya dolaylı olarak %25 veya daha fazlasına iştirak ettikleri ortaklıklara,

c) Kurul tarafından aralarında istihdam ilişkisi, akdi ilişki ya da sair nedenlerle birlikte hareket ettiği belirlenenlere

ait paylar bir kişiye ait addolunur.

### **Tescil ve ilan yükümlülüğü**

**MADDE 37 –** (1) Aracı kurumların merkez dışı örgüt açma izinleri ve işletme adı veya marka kullanım izinleri, konuya ilişkin Kurul izninin tebliğini izleyen 10 iş günü içinde ilgili ticaret siciline tescil ettirilir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan olunur. Ayrıca yatırım kuruluşlarının her türlü faaliyet izni ile aracı kurumların merkez dışı örgüt açma ve işletme adı veya marka kullanım izinleri, konuya ilişkin Kurul izninin tebliği üzerine yatırım kuruluşunun internet sitesinde ve Kamuyu Aydınlatma Platformunda ilan olunur.

(2) Faaliyetlerin geçici durdurulması ya da herhangi bir faaliyet izninin iptali halinde keyfiyet, Kurulca tebliği üzerine derhal yatırım kuruluşunun internet sitesinde ve Kamuyu Aydınlatma Platformunda ilan olunur.

(3) Merkez dışı örgüt faaliyetlerinin Kurul tarafından veya aracı kurumun talebi doğrultusunda geçici olarak durdurulması halinde keyfiyet, Kurulca tebliği üzerine derhal aracı kurumun internet sitesinde ve Kamuyu Aydınlatma Platformunda ilan olunur. Merkez dışı örgütün kapatılması halinde ise ayrıca merkez dışı örgütün tescili Kurulca tebliğini izleyen 10 iş günü içinde ticaret sicilinden terkin edilir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan olunur.

(4) Bu madde uyarınca yapılan ilanlara ilişkin masraflar ilgili yatırım kuruluşuna aittir.

### **Yatırım kuruluşlarının Birliğe ve SPL'ye yapacakları bildirimler**

**MADDE 38 –** (1) Aracı kurumlar, yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının 18 inci madde ile belirlenen unvanı ile görev yapacağı hizmet birimini 13 üncü maddesinde öngörülen şartları taşıdığını tevsik edici belgeler ve ayrıntılı iş tecrübesini gösteren özgeçmişi ile birlikte işe alınmalarını takiben 10 iş günü içinde SPL'ye bildirir. Söz konusu personelin görevden ayrılması, unvan ve hizmet biriminin değiştirilmesi ile benzeri her türlü değişiklik de keyfiyeti takip eden 10 iş günü içinde SPL'ye bildirilir.

(2) Aracı kurumlar, yönetici, ihtisas personeli, müfettiş, iç kontrol elemanı ve risk yönetim elemanının 13 üncü maddede öngörülen durumlarında herhangi bir değişiklik olması halinde, keyfiyeti 10 iş günü içinde SPL'ye bildirir.

(3) Bankalar, yatırım hizmet ve faaliyetlerini sundukları merkez birimleri ile merkez dışı birimlerini ve bu birimlerde görev yapan yönetici ve ihtisas personeliyle ilgili olarak birinci ve ikinci fıkradaki esaslar dâhilinde SPL'ye bildirimde bulunur.

(4) 15 inci maddenin üçüncü fıkrası uyarınca aracı kurumların murahhas üye tayinine ve bunların yetki ve sorumluluklarının belirlenmesine ilişkin yönetim kurulu kararları ile bunda yapılan değişiklikler, ilgili yönetim kurulu kararının tescilini izleyen 3 iş günü içinde Birliğe bildirilir.

(5) Aracı kurumlar merkez ve merkez dışı örgütlerinin adresleri ile faaliyet şartlarını tevsik eden belgelerle birlikte bunlarda meydana gelen değişiklikleri keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirmek zorundadır.

(6) Aracı kurumlar imza yetkililerini gösterir mevcut imza sirkülerlerini ve değişiklik meydana gelmesi halinde güncel imza sirkülerlerini keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe gönderir. Bankalar da sermaye piyasası faaliyetlerine ilişkin birimleriyle sınırlı olarak bu hükme tabidir.

(7) Aracı kurumlar, ortakları, personeli, müşterileri ve diğer gerçek ve tüzel kişiler aleyhine açtıkları dava ve takipler ile bunların kendileri aleyhine açtıkları dava ve takipleri ve sonuçlarını öğrendikleri tarihi izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirmek zorundadır. Söz konusu dava ve takiplerin tutarının özsermayenin %10 unu geçmesi halinde Kurula da bildirimde bulunulur. Bankalar da yatırım hizmet ve faaliyetleri ile sınırlı olarak bu fıkra hükmüne tabidir.

(8) Aracı kurumlar Kurulun bağımsız denetime ilişkin düzenlemeleri kapsamında seçtikleri bağımsız denetim kuruluşu hakkındaki bilgiler ile buna ilişkin değişiklikleri keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirir.

(9) Yatırım kuruluşları iletişim bilgileri, internet sitesi adresi, vergi kimlik numarası ve ticaret sicil numarası bilgileri ile bunlarda meydana gelen değişiklikleri keyfiyeti izleyen 10 iş günü içinde Birliğe bildirir.

(10) 37 nci madde uyarınca yapılan ilanlara ilişkin gazeteler ilanı izleyen 10 iş günü içinde Birliğe gönderilir.

(11) Birlik ve SPL, bu madde uyarınca kendilerine yapılan bildirimler kapsamında bir veri tabanı oluşturur, söz konusu veri tabanlarını ilgili konularda birbirlerinin ve her durumda Kurulun erişimine açar. Birliğe ve SPL'ye yapılacak tüm bildirimler elektronik imzalı olarak da yapılabilir.

(12) Birlik ve SPL, bu madde uyarınca kendisine yapılan bildirimler kapsamında yatırım kuruluşları, merkez dışı örgütleri ile personeli hakkında bu Tebliğ hükümlerine aykırı bir durum tespit etmesi halinde 3 iş günü içinde Kurula yazılı olarak bildirimde bulunur.

### **İzinsiz sermaye piyasası faaliyetlerini takip ve bildirim yükümlülüğü**

**MADDE 39 –** (1) Yatırım kuruluşu, sermaye piyasası faaliyetleriyle ilgili olarak hesap ilişkisi içine girdiği kişi ve kurumların mevzuatın imkân verdiği haller hariç olmak üzere birden fazla kişi adına veya temsilci sıfatıyla işlemde bulunduklarını öğrenmesi halinde, bu işlemlere ilişkin olarak;

- a) Her ne adla olursa olsun komisyon tahsil edip etmediklerini,
- b) Fiilen portföy yöneticiliği faaliyeti sonucunu doğuracak işlemlerde bulunup bulunmadıklarını,
- c) Şube, irtibat bürosu veya aracı kurumlar için öngörölmüş bulunan mekân, teknik donanım, personel ve benzeri organizasyonu sağlayıp sağlamadıklarını,
- ç) Çerçeve sözleşme, alındı veya ödendi belgesi, müşteri emri formu ve benzeri mahiyette belgeler düzenleyip düzenlemediklerini araştırmakla yükümlüdür.

(2) Yukarıda sayılan hususlara bağlı olarak izinsiz sermaye piyasası faaliyeti yapıldığına dair somut ve güçlü emarelerin varlığının tespiti halinde, yatırım kuruluşunun bu kişi veya kurumla hesap ilişkisini sona erdirerek ivedilikle Kurula bildirimde bulunması zorunludur. Aksi halde, izinsiz sermaye piyasası faaliyetinin yürütöldüğü izlenimini verecek şekilde çalışan söz konusu kişi veya kurumun bu işlemlerinden doğan her türlü hukuki sorumluluk yatırım kuruluşuna ait addolunur.

### **İştirak ve iştirak sınırları**

**MADDE 40 –** (1) Bir şirkette %10 veya daha fazla paya sahip olunması, şirketin yönetim kuruluna katılınması, genel kurulda asaleten oy kullanılması veya iktisap edilen payların 1 yıldan uzun sürede elden çıkarılmaması iştirak amacıyla ortaklık kabul edilir.

(2) Aracı kurumlar, sermaye piyasası kurumları, borsalar, kıymetli maden aracı kurumları, sigorta, bireysel emeklilik, finansal kiralama, faktoring, finansman ve varlık yönetim şirketleri ile Kurulca uygun görölecek diğör finansal kuruluşlara herhangi bir sınıra tabi olmaksızın iştirak edebilirler.

(3) Aracı kurumların ikinci fıkrada sayılanlar dışındaki ortaklıklara yapabilecekleri iştirakleri toplamı ise özsermayelerinin %25 ini aşamaz. Geniş yetkili aracı kurumlar için bu sınır %50 dir. Sermaye artırımları dolayısıyla bedelsiz edinilen ortaklık payları ile ortaklık paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değör artışları iştirak sınırının hesaplanmasında dikkate alınmaz.

(4) Aracı kurumlar, ödenmiş sermayelerinin %10 undan fazlasına sahip olan ortaklıklara ve yöneticilerinin ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin %25 inden fazlasına sahip oldukları ortaklıklara iştirak edemezler.

### **Reklam, ilan ve duyurular**

**MADDE 41 –** (1) (Değışik:RG-14/1/2016-29593) Yatırım kuruluşlarının yatırım hizmet ve faaliyetlerine yönelik olarak her türlü yazılı basın, internet, telefon, radyo, televizyon, sinema gibi iletişim kanalları ile açık hava, basılı materyal gibi her türlü yazılı, görsel ve elektronik iletişim araç ve ortamları ile yapılacak yayın, ilan, reklam ve duyuruda objektif olması gerekir. Yatırım kuruluşları, yalan, yanlış veya yanıltıcı bilgilere dayalı ve müşterilerin tecrübe veya bilgi noksanlıklarını istismar edici yayın, ilan, duyuru ve reklam yapamaz, diğör yazılı ve sözlü açıklamalarda bulunamaz.

(2) Yatırım kuruluşları yayın, ilan, duyuru ve reklamlarında mevzuatın imkân verdiği haller hariç olmak üzere mutlak getiri ve/veya zarara karşı garanti taahhüdünde bulunamaz.

(3) Reklam ve ilanlarda, yatırım kuruluşunun mali durumuna ilişkin sayısal veriler ile yönetilen “portföy büyüklüğüne”, “müşteri sayısına”, “işlem hacmine” ilişkin veya buna benzer resmi verilerle kanıtlanması mümkün olan ifadeler, ancak bu yargılara ulaşmayı sağlayabilecek kaynaklar referans gösterilmek suretiyle kullanılabilir. Bu tür bilgiler için sadece kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili yayınları ile mali alanda meslek örgütü niteliğindeki kuruluşların kaynakları referans olarak gösterilir.

(4) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)**<sup>(1)</sup> Aracı kurumlar tarafından kaldırıcı işlemlere ilişkin olarak birinci fıkrada belirtilen mecralarda yapılacak her türlü yayın, ilan, reklam ve duyuruda, 10/1/2015 tarihli ve 29232 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliğinin 19 uncu maddesinde belirlenen esaslara uygun olarak, 28 inci madde uyarınca açıklanan döneme ilişkin aracı kurumların karda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımına yer verilmesi zorunludur.

(5) **(Ek:RG-14/1/2016-29593)** <sup>(1)</sup> Aracı kurumlar tarafından kaldırıcı işlemlere ilişkin olarak birinci fıkrada belirtilen mecralarda yapılacak her türlü yayın, ilan, duyuru ve reklamlarda;

a) Müşterinin her durumda kazanç elde edeceğine veya hiçbir durumda zarar edilmeyeceğine yönelik ifadelere,

b) Belirli meslek gruplarına veya üniversite öğrencileri, ev hanımları gibi toplumun çeşitli kesimleri kullanılmak suretiyle veya genel olarak müşterilerin ek gelir veya kazanç sağlayacağına ya da mevcut gelirlerini artıracığına yönelik ifadelere,

c) İşlemlerin garantili veya güvenli olarak veya Kurulun ya da diğer sermaye piyasası kurumlarının güvencesi veya teminatı kapsamında gerçekleştirildiğine ilişkin ifadelere,

ç) İşlemlerin risk taşımadığı, herhangi bir bilgi gerektirmediği veya kısa süreli bir eğitimle işlemler hakkında bilgi sahibi olunabileceğine ve yatırım yapılabileceğine yönelik ifadelere,

d) Herhangi bir istatistiki veya somut veriye dayanılmaksızın ilgili aracı kurumu öne çıkaracak şekilde haksız rekabet doğuracak ifadelere,

e) Müşterilerin dini, kültürel veya sosyal içerikli hassasiyetlerine yönelik kullanılan ifadelere,

f) Belirli bir kur veya parite hedeflerine,

g) Yanlış veya yanıltıcı izlenim uyandıracak şekilde kişi veya subjelere, yer verilemez.

(6) Müşterilere yönelik bire bir tanıtım ve bilgilendirmelerde de bu maddede yer alan esaslara uyulur.

(7) Yatırım kuruluşları yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin tüm yayın, ilan, duyuru ve reklamların bir örneğini Kurulun belge kayıt düzenlemelerinde belirtilen süreyle saklamak zorundadır.

## SEKİZİNCİ BÖLÜM

### Aracı Kurumların Merkez Dışı Örgütleri

#### Merkez dışı örgütler

**MADDE 42** – (1) Aracı kurumların merkez dışı örgütleri şube ve irtibat bürolarından oluşur.

(2) Kurul merkez dışı örgüt açma başvurularını aracı kurumların faaliyetlerini ilgili Kurul düzenlemelerine uygun şekilde yürütebilecek nitelik ve yeterlilikte olup olmadıkları, mevzuatta aranan şartları yerine getirip getirmediikleri ve mevzuata uyum konusunda gerekli özeni gösterip göstermedikleri açısından değerlendirir.

(3) Aracı kurumların herhangi bir merkez dışı örgütü faaliyete geçtikten sonra, Kurulca yapılacak incelemeler sonucunda merkez dışı örgütün mevzuata aykırı iş ve işlemlerinin tespiti halinde, şube ve irtibat bürosunun faaliyetleri durdurulabilir ve/veya aracı kurumun merkez dışı örgüt açmasına kısıtlama getirilebilir.

(4) Aracı kurumların şube ve irtibat bürosu açmasına ilişkin 43 ve 44 üncü maddelerde aranan şartların yerine getirilmemesinden ve şube veya irtibat bürolarının yapacağı iş ve işlemlerden kaynaklanan her türlü hukuki ve cezai sorumluluk aracı kuruma aittir.

(5) Kurul tarafından ya da aracı kurumun talebi doğrultusunda aracı kurumların merkez dışı örgüt faaliyetlerinin geçici olarak durdurulması ya da merkez dışı örgütün kapatılması halinde merkez dışı örgütteki müşteri hesaplarının durumu hakkında Kurula bilgi verilir.

(6) Merkez dışı örgütler, özellikle mülkiyet ve yönetim açısından hukuki statülerine uygun olmayan şekilde tesis edilemez ve işletilemez.

#### **Şube açma şartları**

**MADDE 43 –** (1) Aracı kurumların şube açmaları için;

a) Hizmetin gerektirdiği yeterli mekân ve teknik donanımın sağlanmış, iş yerinin amaca uygun olarak tefriş edilmiş olması,

b) Faaliyet konularına ve şubenin ihtiyacına uygun sağlıklı bir yönetimin, merkez ile irtibatlı ve Kurulun düzenlemelerine uygun muhasebe sistemi ile kayıt ve belge düzeninin, süratli bir iş akışı ve iletişimin kurulmuş, şube uhdesinde bulunacak varlıklara ilişkin sigorta dahil olmak üzere gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış bulunması,

c) 13 üncü maddede belirtilen nitelikleri haiz bir şube müdürü ile şubenin ihtiyacına göre yeterli sayıda ihtisas personelinin istihdam edilmiş olması

şarttır.

(2) Aracı kurumların şubelerini nakletmesi halinde de şube açmaları için bu maddede yer alan şartlar aranır ve eski şubeye ilişkin tescil terkin edilerek yeni şube bu Tebliğdeki esaslar çerçevesinde tescil ve ilan ettirilir.

#### **İrtibat bürosu açma şartları**

**MADDE 44 –** (1) İrtibat büroları, aracı kurumu ve aracı kurumun yetkili olduğu yatırım hizmet ve faaliyetlerinin tanıtımını yapmak amacıyla aracı kurumu temsil etmekle görevli hizmet birimleridir. İrtibat büroları sadece müşteri emirlerini aracı kuruma iletebilir.

(2) Aracı kurumların irtibat bürosu açmaları için;

a) Hizmetin gerektirdiği mekân ve teknik donanımın sağlanmış, işyerinin amaca uygun olarak tefriş edilmiş olması,

b) 13 üncü maddede belirtilen nitelikleri haiz en az 2 yıllık ön lisans eğitimi veren okullardan mezun bir büro sorumlusu ile büronun ihtiyacına göre yeterli sayıda ihtisas personelinin istihdam edilmiş olması

şarttır.

(3) Aracı kurumların irtibat bürolarını nakletmesi halinde irtibat bürosu açmaları için bu maddede yer alan şartlar aranır ve eski irtibat bürosuna ilişkin tescil terkin edilerek yeni irtibat bürosu bu Tebliğdeki esaslar çerçevesinde tescil ve ilan ettirilir.

#### **Şube ve irtibat bürosu izin süreci**

**MADDE 45 –** (1) Aracı kurumlar, şube veya irtibat bürosu açılmasına ilişkin noter onaylı yönetim kurulu kararı, şube veya irtibat bürosuna ilişkin fizibilite etüdü ile şube ve irtibat bürosu açılmasına ilişkin 43 veya 44 üncü maddelerde aranan şartları yerine getirdiklerini tevsik eden bilgi ve belgelerle izin almak üzere Kurula başvurur.

(2) Kurul tarafından izin başvurusu olumlu karşılandığı takdirde, keyfiyetin tebliğini takiben aracı kurumlar kendi ticaret unvanları altında şube veya irtibat bürosunun adı ile kurulmasına ilişkin yönetim kurulu kararını tescil ve ilan ettirerek şube veya irtibat bürolarını faaliyete geçirir.

(3) İzin başvuruları Kurul tarafından 30 iş günü içinde sonuçlandırılır. Kurulca istenecek eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması için geçen süreler bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

#### **Aracı kurumların yurt dışındaki faaliyetleri**

**MADDE 46 –** (1) Aracı kurumlar Kuruldan izin almak şartıyla yurt dışında,

a) Şube veya irtibat bürosu açmak,

b) Yurt dışında yerleşik müşterilerin emirlerini yurt içi piyasalarda gerçekleştirmek için ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış bir kuruluş ile sözleşme akdetmek suretiyle faaliyet gösterebilir.

(2) Aracı kurumlar yurt dışında faaliyete başlamak için 47 veya 48 inci maddelerde aranan şartları sağladıklarını tevsik eden belgelerle Kurula başvurur. Başvuruların değerlendirilmesinde ilgili ülkenin yetkili otoritesi ile Kurul arasında yeterli bilgi akışı ve ülke mevzuatları arasında uyum olup olmadığı hususları dikkate alınır.

(3) Aracı kurumun yurt dışındaki faaliyetleri süresince kendisine veya personeline ilişkin olarak ilgili ülkenin yetkili otoritesi tarafından herhangi bir idari, hukuki ya da cezai yaptırım uygulanması halinde, durum öğrenilir öğrenilmez Kurula yazılı olarak bilgi verilir.

(4) Bankaların da birinci fıkranın (b) bendi kapsamında faaliyet göstermesi mümkündür. Bu durumda Tebliğin ilgili hükümleri uygulanır.

#### **Yurt dışında merkez dışı örgüt açma izni**

**MADDE 47 –** (1) Aracı kurumun 46 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca yurt dışında merkez dışı örgüt açabilmesi için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Başvuru konusu merkez dışı örgütün organizasyon yapısı ile yapılması planlanan faaliyetleri içerecek şekilde fizibilite etüdünün hazırlanması

b) Başvuru konusu merkez dışı örgütte görev alacak personeli tanıtıcı bilgiler ile bu kişiler hakkında ilgili ülkenin yetkili otoritesi tarafından uygulanmış herhangi bir idari, hukuki ya da cezai müeyyidenin bulunup bulunmadığına ve söz konusu müeyyidenin niteliğine dair bir yazının iletilmesi

(2) Merkez dışı örgüt açılacak ülkede ilave şartların aranması durumunda, buna ilişkin bilgi ve belgeler aracı kurum tarafından Kurula gönderilir.

#### **Aracı kurumların yurt dışındaki diğer faaliyetleri**

**MADDE 48 –** (1) Aracı kurumun 46 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca yurt dışında yerleşik müşterilerin emirlerini yurt içi piyasalarda gerçekleştirmek üzere faaliyet gösterebilmesi için aşağıda yer alan şartlar aranır.

a) Yurt dışında yerleşik kuruluşun ilgili ülke otoritesi tarafından yetkilendirilmiş bir kuruluş olması ve bu kuruluş ile aracı kurumun karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren yazılı bir sözleşme imzalamaları gerekir.

b) Yurt dışında yerleşik yetkili kuruluşun emir iletimine aracılık yapacak olması durumunda çerçeve sözleşmenin aracı kurum ile yurt dışında yerleşik müşteri arasında akdedilmesi ve aracı kurumun 25 inci madde uyarınca risk bildirimini yapmış olması gerekir. Bu durumda, sözleşme akdedilen yurt dışında yerleşik her bir müşteri sermaye piyasası mevzuatı açısından yurt içi yerleşik müşterilere dair hak ve yükümlülükler tabidir.

c) Yurt dışında yerleşik yetkili kuruluşun işlem aracılığı yapacak olması durumunda sermaye piyasası aracı bazında, işlem esasları, işleme konu kıymetlerin saklanması ve teminatlandırma gibi hususlar Kurulca belirlenir.

(2) Emir iletimine aracılık eden yurt dışında yerleşik yetkili kuruluş ile aracı kurumun her biri yerine getirdikleri işlemlerden dolayı müşteriye karşı sorumludur. Her bir kuruluşa ait sorumluluğun sınırları sermaye piyasası mevzuatıyla belirlenen faaliyet ilke ve esaslarına aykırı olmamak kaydıyla bu kuruluşların birbirleriyle akdettikleri sözleşmede belirlenir ve bu hususlara müşteriler ile akdedilen çerçeve sözleşmelerde yer verilir.

(3) Başvurular ilgili ülkenin yetkili otoritesi ile Kurul arasında yeterli bilgi akışı ve ülke mevzuatları arasında uyum olup olmadığı açısından değerlendirilir.

### **DOKUZUNCU BÖLÜM**

#### **Aracı Kurumların Dışarıdan Hizmet Alımına İlişkin Esaslar**

##### **Dışarıdan hizmet alımı ve kapsamı**

**MADDE 49 –** (1) Aracı kurumlar yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin yürütülmesi sırasında sermaye piyasası mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerinin sağlanmasına yardımcı nitelikteki hizmetleri, koşulları 52 nci maddede belirlenen bir sözleşme kapsamında başka bir hizmet sağlayıcı kuruluştan satın alabilir.

(2) Aracı kurumların aşağıda belirtilen faaliyetleri dışarıdan hizmet alımına konu olamaz:

a) Münhasıran aracı kurum yönetim kurulunca icra edilmesi gereken faaliyetler

b) **(Değişik:RG-14/1/2016-29593)** Kuruldan izin alınmasını gerektiren yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerin sunulması ve bunların pazarlanmasına yönelik faaliyetler

c) Aracı kurumların işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ile finansal raporlarının düzenlenmesi

ç) İç denetim sistemi kapsamındaki faaliyetler

(3) **(Değişik:RG-14/1/2016-29593)** Danışmanlık, eğitim, reklam, güvenlik, yemek, ulaşım, temizlik, avukatlık, hukuk danışmanlığı, piyasa veri hizmetleri, posta ve kargo hizmetleri, kurum içi günlük işleyişin sürdürülmesi için gerekli her türlü teknik ekipman, demirbaş, yazılım veya donanımın temini, bakımı, onarımı ve güncelleme hizmetleri, müşteri bilgilerinin gizliliğinin korunması şartıyla arşiv hizmetleri ile bunlara benzer diğer hizmetler bu Tebliğ kapsamında yer almaz.

(4) Başka şirket bünyesinde istihdam edilmekle birlikte aracı kurumda geçici veya sürekli olarak, üçüncü fıkrada sayılan işlerde çalıştırılacak personele yönelik hizmet alımları bu Tebliğ kapsamında yer almaz.

(5) Aracı kurumlarca, hatırlatma aramaları, teknik destek ve yardım masası, müşteriye hesap bilgilerinin verilmesi, müşterilerin kişisel bilgilerinin güncellenmesi hizmetleri ve emir iletimi dışında müşteri taleplerinin aracı kuruma aktarılmasıyla sınırlı olmak üzere çağrı merkezi hizmeti alınabilir.

(6) Kurul gerektiğinde aracı kurumların dışarıdan hizmet alabilecekleri konuları belirlemeye veya aracı kurum ya da aracı kurum grupları itibarıyla dışarıdan hizmet alınabilecek konuları sınırlamaya, yasaklamaya veya sorumluluk sigortası yaptırılmasını zorunlu tutmaya veya dışarıdan alınan hizmetin niteliğine göre bu hizmetin alınmasını izin koşuluna bağlamaya yetkilidir.

#### **Dışarıdan hizmet alımına ilişkin esaslar**

**MADDE 50 –** (1) Dışarıdan hizmet alımı, işin niteliğine uygun olarak aracı kurum ile hizmet sağlayıcı kuruluş arasında akdedilecek bir sözleşme kapsamında yürütülür.

(2) Dışarıdan hizmet alacak aracı kurumlar, şartları bu Tebliğ ile belirlenen iş akış prosedürlerini oluşturur ve gerekli iç kontrol mekanizmalarını kurar. Dışarıdan hizmet alımından doğabilecek riskler ile hizmetlerin herhangi bir surette kesintiye uğraması veya aksamaması durumunda uygulamaya konulacak bir eylem planıyla birlikte bu risklerin yönetilmesine ve dışarıdan alınan hizmetin ikame edilebilirliğine ilişkin bilgilere Kurulun aracı kurumların iç denetim sistemine ilişkin düzenlemeleri uyarınca hazırlanacak acil durum planında yer verilir.

(3) Hizmet sağlayıcı kuruluş sunduğu hizmetleri etkili ve ilgili mevzuata uygun biçimde icra etme kabiliyetini önemli ölçüde etkileyebilecek her türlü gelişmeyi aracı kuruma derhal bildirir.

(4) Hizmet sağlayıcı kuruluş dışarıdan hizmet alımı süresince ve dışarıdan hizmet alım sözleşmesinin sona ermesinden sonra aracı kurum ve müşterileri hakkındaki sır niteliğindeki bilgileri korumakla yükümlüdür.

(5) Dışarıdan hizmet alımı süresince müşteri bilgilerinin hizmet sağlayıcı kuruluşla iletilmesinin gerektiği durumlarda, müşterilerin bilgilendirilmesine ilişkin hususlara çerçeve sözleşmede yer verilmesi veya müşteriye bildirim yapılması zorunludur.

(6) Dışarıdan hizmet alımı, aracı kurumun sermaye piyasası mevzuatından kaynaklanan sorumluluklarını ortadan kaldırmaz. Hizmet sağlayıcı kuruluş tarafından sağlanan hizmetlerle ilgili olarak müşteriyle kurulan ilişkilerden doğan hukuki sorumluluk aracı kuruma aittir.

(7) Dışarıdan hizmet alınması, aracı kurumların hesap ve kayıtları ile mevzuat kapsamında tutmakla yükümlü oldukları her türlü bilgi ve belgelerin kendi bünyelerinde tutulması ve saklanması yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

(8) Dışarıdan hizmet alımı, aracı kurumların yasal yükümlülüklerini yerine getirmelerini, ilgili düzenlemelere uymalarını ve etkin biçimde denetlenmelerini engelleyici nitelikte olamaz.

(9) Bilgi sistemlerine ilişkin dışarıdan hizmet alımında, sermaye piyasası mevzuatı uyarınca yatırım hizmet ve faaliyetlerinin gerektirdiği yükümlülükler bakımından söz konusu hizmetlerde yönetim, içerik tasarımı, erişim, kontrol, denetim, güncelleme, bilgi veya rapor alma gibi fonksiyonlarda karar alma gücü ve sorumluluğunun aracı kurumda olması gerekir.

(10) Hizmet sağlayıcı kuruluşların veya alt yüklenici kuruluşların yurt dışında kurulu olmaları veya faaliyetlerini yurt dışı şube veya ortaklıkları üzerinden gerçekleştirmeleri

durumunda, bu kuruluşların faaliyet gösterdikleri ülke düzenlemeleri ve uygulamalarında, Kurulun ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri zamanında, eksiksiz ve doğru edinmesine ve bu kuruluşlardan alınan hizmetle ilgili denetim yapmasına ilişkin herhangi bir engel bulunmaması zorunludur. Aracı kurumlar bu Tebliğ kapsamında yurt dışında faaliyet gösteren bir kuruluştan hizmet sağlanması durumunda, ülke riskini dikkate almak ve hizmetin herhangi bir surette kesintiye uğraması veya aksamaması durumunda iş devamlılığını ve gerekirse bu hizmetin yurt içinden alınmasını sağlayacak eylem planlarını hazır bulundurmak zorundadır.

#### **Dışarıdan hizmet alımına ilişkin değerlendirme ve iş akış prosedürlerinde yer alacak hususlar**

**MADDE 51 –** (1) Aracı kurumların, dışarıdan hizmet alımına başlamadan önce yürütülmekte olan faaliyetin dışarıdan hizmet alımına konu olabilecek bir hizmet olup olmadığı ile dışarıdan hizmet alımı ile beklenen fayda ve maliyetlere ilişkin değerlendirmeleri yapması ve hizmet sağlayıcı kuruluşun sağlanacak hizmeti istenilen kalitede gerçekleştirebilecek düzeyde teknik donanım, altyapı, mali güç, tecrübe, bilgi birikimi ve insan kaynağına sahip olup olmadığını tespit etmesi zorunludur.

(2) Birinci fıkra kapsamında, dışarıdan hizmet alımı kararına esas teşkil etmek üzere söz konusu tespit ve değerlendirmeler ile asgari olarak aşağıdaki değerlendirmeleri içeren bir rapor karara bağlanmak üzere genel müdür tarafından aracı kurum yönetim kuruluna sunulur.

- a) Faaliyet konuları itibarıyla ihtiyaç duyulan hizmet alımlarının hangileri olduğu,
- b) Dışarıdan hizmet alımına geçiş aşamasında gerekli dönüşüm, iç düzenleme, altyapı ve eğitim çalışmalarının nasıl yürütüleceği,
- c) Dışarıdan hizmet alımı sırasında yaşanabilecek kesintilerin aracı kurumun itibarı, mali durumu ve operasyonel faaliyetlerinin yürütülmesine olası etkileri,
- ç) Dışarıdan hizmet alımının aracı kurumun müşterilerine sunacakları hizmete ilişkin olası etkileri,
- d) Dışarıdan hizmet alımının aracı kurumun mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerini karşılama düzeyi ve muhtemel değişikliklere uyum kapasitesi üzerindeki olası etkileri,
- e) Dışarıdan hizmet alımının maliyeti,
- f) Hizmet sağlayıcı kuruluş ve aracı kurum arasındaki ortaklık, iştirak ve diğer ilişkiler,
- g) Hizmet sağlayıcı kuruluşun bu Tebliğ ile öngörülen yükümlülükleri sağladığına ilişkin değerlendirme,
- ğ) Gerekli olması halinde alternatif bir hizmet sağlayıcı kuruluşun seçilmesine ve faaliyetin aracı kurum bünyesinde yürütülmesi için gerekli zaman ve yaşanabilecek zorluklara ilişkin değerlendirme.

(3) Aracı kurumlar hizmet alımı süresince kullanılmak üzere,

- a) Sermaye piyasası ve diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerin kesintiye uğramaksızın yerine getirilmesine ilişkin alınacak tedbirler ile ortaya çıkabilecek risklerin tespiti ve yönetilmesi,
  - b) Hizmet sağlayıcının izlenmesi ve gerektiği durumlarda denetlenmesi
- hususlarında yetki, görev, sorumluluk ve iş akışlarını içeren prosedürleri oluşturur.

### **Dışarıdan hizmet alımı sözleşmesi**

**MADDE 52 –** (1) Aracı kurum ile hizmet sağlayıcı kuruluş arasında akdedilecek sözleşmenin asgari olarak aşağıdaki hususları içermesi, açık ve anlaşılır olması zorunludur.

a) Dışarıdan alınacak hizmetin konusu, kapsamı ve süresi, alınan hizmet karşılığı ödenecek ücret, tarafları tanıtıcı bilgiler ile tarafların hak ve sorumlulukları,

b) Hizmet sağlayıcı kuruluşun, sermaye piyasası mevzuatı kapsamında Kurul, borsalar veya Kurulca uygun görülecek diğer kuruluşlar tarafından talep edilecek bilgileri istenilen zamanda ve nitelikte sağlamasına ilişkin yükümlülüğü ve Kurulun, borsaların ve Kurulca uygun görülecek diğer kuruluşların sözleşme kapsamında sunulan hizmet ile ilgili olarak hizmet sağlayıcı bünyesindeki gerekli gördüğü her türlü bilgi, belge ve kayda erişim hakkı,

c) Aracı kurumun, hizmet sağlayıcı kuruluşun sözleşme kapsamındaki faaliyetlerini sürekli olarak izleme ve değerlendirmesine ilişkin esaslar,

ç) Sözleşmenin feshine ilişkin esaslar ile dışarıdan hizmet alımına konu faaliyetin başka bir hizmet sağlayıcı kuruluşa ya da aracı kurumun kendisine devrine kadar hizmet sağlanmasına devam edileceğine ilişkin hüküm,

d) Aracı kurum ile hizmet sağlayıcı kuruluş arasındaki anlaşmazlık halinde çözüm usulü,

e) Hizmet sağlayıcı kuruluşun veya alt yüklenicinin yükümlülüklerini aracı kurumun onayı olmaksızın başka bir gerçek ya da tüzel kişiye devredemeyeceğine ilişkin hüküm,

f) Dışarıdan hizmet alımına konu edilen bir faaliyet konusunda, ilgili mevzuatta aracı kurum için yükümlülükler getirilmesi halinde, bu yükümlülüklerin hizmet sağlayıcı kuruluş tarafından da yerine getirilmesinin sağlanacağına ilişkin hüküm,

g) Hizmet sağlayıcı kuruluşun sunduğu hizmetleri etkili ve ilgili mevzuata uygun biçimde icra etme kabiliyetini önemli ölçüde etkileyebilecek her türlü gelişmeyi aracı kuruma derhal bildireceğine ilişkin hüküm,

ğ) Hizmet sağlayıcı kuruluş tarafından sağlanan hizmet dolayısıyla öğrenilen aracı kuruma ve müşterilerine ait bilgiler ile belgelerin, yapılan anlaşmada belirtilen amaçlar dışında kullanılmaması ve üçüncü kişilere açıklanmamasına ilişkin hüküm,

h) Kurulca dışarıdan hizmet alınmasının sınırlandırılması veya yasaklanması halinde aracı kurumun sözleşme süresi sona ermeden hizmet sağlayıcı kuruluştan hizmet alımının sona erdirilmesini kararlaştırarak sözleşmeyi feshedebilmesine imkân tanıyacak hüküm.

(2) Sözleşmede bu Tebliğ ile belirlenen esasları ortadan kaldıran veya değiştiren hükümlere yer verilemez.

### **Dışarıdan hizmet sağlayıcı kuruluşa ilişkin esaslar**

**MADDE 53 –** (1) Hizmet sağlayıcı kuruluşların,

a) Sermaye şirketi şeklinde kurulmuş, ortaklık yapısının şeffaf ve açık olması,

b) Sunacağı hizmetle ilgili gerekli organizasyon yapısına, teknik donanıma, belge ve kayıt düzenine, yeterli sayı ve nitelikte personele sahip olması gerekir.

### **Dışarıdan hizmet alımına ilişkin Kurula bildirim yükümlülüğü**

**MADDE 54 –** (1) (Değişik:RG-14/1/2016-29593) Aracı kurumların, dışarıdan hizmet alımına başladıkları kuruluş ile hizmetin kapsam ve niteliği hakkında hizmet alınmaya başlama tarihini takip eden on iş günü içinde Kurula bildirim yapmaları zorunludur.

**(2) (Mülga:RG-14/1/2016-29593)**

(3) Aracı kurumlar, dışarıdan hizmet alım sözleşmesinin süresi sonunda yenilenmesi halinde 10 iş günü içinde Kurula bilgi verir. Dışarıdan hizmet alım sözleşmesinin süre sonu beklenilmeksizin feshedilmek istenmesi halinde, fesih gerekçeleri ve alınacak tedbirler ile birlikte derhal Kurula bilgi verilmesi zorunludur.

(4) Aracı kurumun ve hizmet sağlayıcı kuruluşun Kanun veya bu Tebliğ hükümlerine aykırı nitelikte işlem ve uygulamalarda bulunduğu veya bu Tebliğ ile belirlenen şartları yitirdiğinin tespit edilmesi halinde Kurul dışarıdan hizmet alımının durdurulmasını talep edebilir.

**Dışarıdan hizmet alımına ilişkin Kurul denetimi**

**MADDE 55 –** (1) Kurul hizmet sağlayıcı kuruluşlardan, Kanun ve bu Tebliğ hükümleri ile ilgili bilgileri istemeye, bunların tüm defter ve belgelerini, elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dâhil tüm kayıtlarını, sair bilgi ihtiva eden araçlarını ve bilgi işlem sistemini incelemeye, bunlara erişiminin sağlanmasını istemeye ve bunların örneklerini almaya, işlem ve hesaplarını denetlemeye, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almaya, gerekli tutanakları düzenlemeye yetkili olup, ilgililer de istenilen bilgi, defter ve belgeler, elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dâhil tüm kayıtlar, sair bilgi ihtiva eden araçlar ve bilgi işlem sistemine erişimi sağlamak, kayıtların ve bilgi ihtiva eden araçların örneklerini vermek, yazılı ve sözlü bilgi vermek ve tutanakları imzalamakla yükümlüdür.

(2) Hizmet sağlayıcı kuruluşların yurt dışında kurulu olmaları veya faaliyetlerini yurt dışı şube veya ortaklıkları üzerinden gerçekleştirecek olmaları durumunda, bu kuruluşların faaliyet gösterdikleri ülke düzenlemeleri ve uygulamalarında, Kurulun ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeleri edinmesine ve bu kuruluşlarda alınan hizmetle ilgili denetim yapmasına ilişkin herhangi bir engel bulunmaması şarttır.

**ONUNCU BÖLÜM**

**Yatırım Kuruluşlarının Yapamayacakları İş ve İşlemler**

**Yatırım kuruluşlarının yapamayacakları iş ve işlemler**

**MADDE 56 –** (1) Aracı kurumlar;

a) Kuruldan icrası için izin alınan yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin iş ve işlemler dışında hiçbir sınaî ve zirai faaliyette bulunamaz,

b) Mevzuatın imkân verdiği haller hariç olmak üzere sermaye piyasası araçları dışında kendi mali taahhütlerini içeren evrak çıkaramaz,

c) Ticari amaçlı gayrimenkul alım satımında bulunamaz,

ç) Mevzuatın imkân verdiği haller hariç olmak üzere ödünç para verme işlemleri yapamaz,

d) 5411 sayılı Kanunda tanımlandığı üzere mevduat veya katılım fonu toplayamaz, mevduat veya katılım fonu toplama sonucunu verebilecek iş ve işlemler yapamaz,

e) Mevzuatın imkân verdiği haller hariç olmak üzere sermaye piyasası araçlarının, belli bir getiri sağlayacağı yönünde herhangi bir yazılı veya sözlü taahhütte bulunamaz,

f) Müşteriye ait sermaye piyasası araçları ve nakit üzerinde hak ve yetkileri olmaksızın kendileri veya üçüncü şahıslar lehine herhangi bir tasarrufta bulunamaz,

g) Çalışanlarına ve müşterilerine olağan müşteri-aracı kurum ilişkisi dışındaki imkânlardan yararlanmak suretiyle kendi nam ve hesaplarına işlem yapmalarına olanak sağlayamaz,

ğ) TTK'nın 379 ve ilgili maddeleri ile Kanunun 22 nci maddesinde müsaade edilen haller hariç olmak üzere, ihraç ettikleri payları kendi nam ve hesaplarına alıp satamaz,

h) Fiktif hesap açamaz, işlemlerini kayıt dışı bırakamaz ve gerçek mahiyetine uygun düşmeyen kayıtlar tesis edemez,

ı) Portföy yöneticiliği faaliyeti saklı kalmak üzere, yöneticileri ve merkez dışı örgütleri dâhil tüm çalışanları aracılığıyla müşterilerinden sermaye piyasası aracı alım satım emri verme, ordino ve diğer belgeleri imzalama, nakit ve sermaye piyasası aracı yatırma ve çekme, virman işlemi yapma gibi geniş yetkiler içeren vekâletname olarak veya bu sonucu doğuracak şekilde ya da müşterinin bu yöndeki sözlü yetkisine istinaden müşteri adına veya hesabına işlem yapamaz,

i) Müşterilerin hak ve yararlarını zedeleyici işlemlerde bulunamaz, iyi niyet kurallarına aykırı hareket edemez, piyasa hakkındaki bilgisizlik ya da tecrübesizliklerinden yararlanıp müşterilerin alım-satım kararlarını etkileyerek kendi lehlerine kazanç sağlayamaz,

j) **(Değişik:RG-14/1/2016-29593)** Herhangi bir şekilde gelirlerini artırmak amacıyla müşteriye tanınan limitleri aşmak da dâhil müşterilerin gereksiz ve/veya aşırı miktarda alım-satım yapmalarına ortam hazırlayamaz, müşterilerin işlemleri nedeniyle ortaya çıkan zararların telafi edilmesi, işlem yapması veya belirli bir gruba dahil edilmesi amacıyla müşterilere kaynak sağlayamaz, müşterileri bu amaçla yönlendiremez ve müşteri talimatı olmaksızın müşteri hesabına işlem yapamaz,

k) Bir malî yılda özsermayelerinin binde beşini aşacak miktarda bağış yapamaz. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.

(2) Yatırım hizmet ve faaliyetlerinde bulunan bankalar, birinci fıkranın (e), (f), (g), (h), (ı), (i) ve (j) bentlerinde yer alan hükümlere tabidir.

## ONBİRİNCİ BÖLÜM

### Faaliyetlerin Kendi İsteği ile Durdurulması ve Faaliyet İzninin İptali

#### Faaliyetlerin kendi isteği ile geçici olarak durdurulması

**MADDE 57** – (1) Aracı kurumlar faaliyetlerinin tamamının geçici olarak durdurulması talebiyle Kurula başvurabilir. Bu başvurunun olumlu karşılanması halinde aracı kurumlara Kurulca 2 yılı geçmemek üzere uygun bir süre verilir. Verilen süre Kurul karar tarihinden itibaren başlar. Aracı kurumun talebi üzerine, faaliyetlerin geçici olarak durdurulmasına ilişkin olarak verilen sürelerin toplamı 2 yılı geçmemek üzere ek süre verilebilir. Faaliyetleri kendi isteği ile durdurulan aracı kurumların yeniden faaliyete geçmelerinden itibaren 5 yıl içerisinde faaliyetlerini kendi isteği ile tekrar durdurmaları halinde 2 yıllık sürenin hesaplanmasında önceki kapallılık süresi de dikkate alınır.

(2) Aracı kurumların verilen sürenin sonunda yeniden faaliyete geçmek için veya 63 üncü madde uyarınca yeni bir aracı kurum kurulması amacıyla tüm yetki belgelerinin iptali için Kurula başvurmaması halinde tüm faaliyet izinleri iptal olunur. Bu durumda 59 uncu maddede yer alan hükümler uygulanır.

#### Faaliyet izinlerinden kısmen feragat edilmesi

**MADDE 58** – (1) Aracı kurumun faaliyet izinlerinden kısmen feragat etmeleri halinde, Kurul ilgili faaliyet izinlerini iptal eder.

(2) Faaliyet izninden kısmen feragat eden aracı kurumlar, iptale ilişkin Kurul kararını izleyen 2 yıl içinde ilgili faaliyet izni için Kurula yeniden başvuramaz.

(3) Bankaların faaliyet izinlerinden kısmen feragat etmesi halinde birinci ve ikinci fıkrada yer alan hükümler uygulanır.

#### **Faaliyet izinlerinden tamamen feragat edilmesi**

**MADDE 59 –** (1) Aracı kurumların faaliyette bulunma yetkisinden tamamen feragat etmeleri halinde, Kurul tüm faaliyet izinlerini iptal eder.

(2) Faaliyet izinlerinden tamamen feragat edilmesi başvurusunun Kurulca değerlendirilebilmesi için;

a) Tüm müşteriler ile yazılı mutabakat yapılması,

b) Müşterilerin haberdar edilmesi ve alacaklıların beyana davet edilmesi amacıyla, aracı kurumun tüm faaliyet izinlerinin iptal edileceği ve iptal sonrasında sona ermek ya da faaliyet konusunu değiştirmek suretiyle aracı kurum olarak faaliyetlerine son verileceği hususuna ilişkin EK/2’de yer alan ilan metninin, ülke çapında günlük olarak yayımlanan tirajı en yüksek on gazeteden en az ikisinde, kendi internet sitesinde ve en az 5 iş günü boyunca Kamuyu Aydınlatma Platformu’nda ilan edilmesi ve ilanların bir örneğinin Kurula gönderilmesi,

c) İlanda yer alan süre sonunda kendilerine ulaşamayanlar dahil hesabındaki bakiye üzerinden yazılı mutabakat sağlanamayan müşterilerin hesaplarında bulunan nakit ve/veya sermaye piyasası araçlarının aracı kurum tarafından müşteriler adına 60 ıncı maddede belirtilen esaslar çerçevesinde Takasbank nezdinde bloke edilmesi,

ç) İlanda yer alan süre sonunda aracı kurumun taraf olduğu müşteri ihtilaflarına ilişkin olarak, açılan dava tutarı ve/veya 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu kapsamındaki takiplere konu nakit ve/veya sermaye piyasası araçları ile bu ihtilaflı tutarların bloke edilme gününe kadar işlemiş faizlerinin aracı kurum tarafından yatırımcılar adına 60 ıncı maddede belirtilen esaslar çerçevesinde Takasbank nezdinde bloke edilmesi,

d) Kendisine ulaşamayan veya yazılı mutabakat sağlanamayan herhangi bir yatırımcının olmaması ya da taraf olunan herhangi bir yatırımcı ihtilaflı bulunmaması durumunda ise bu durumun tespitine ilişkin noter onaylı yönetim kurulu kararının Kurula gönderilmesi,

e) Aracı kurumun sermayesinde %10’un üzerinde paya sahip tüm ortaklarından, aracı kurumun sermayesinde %10’un altında paya sahip ortakların olması halinde ise pay oranları toplamı mevcut sermayenin en az %90’ını teşkil edecek diğer ortaklarından, aracı kurumun sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan bütün borçlarından payları ile orantılı olarak sorumlu olduklarına ilişkin olarak alınacak taahhütname ile EK/3’te yer alan taahhütnamenin Kurula iletilmesi

gerekir.

(3) Aracı kurumların, faaliyet izinlerinin iptal edilmesine ilişkin Kurul kararının kendilerine bildirildiği tarihten itibaren en geç 3 ay içinde sona erme kararı almaları veya esas sözleşmelerini ticaret unvanı ile amaç ve faaliyet konuları da dâhil yatırım hizmetleri ve faaliyetlerini kapsamayacak şekilde değiştirmeleri zorunludur. Bu değişikliklerin yayımlandığı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ilanı izleyen 10 iş günü içinde Kurula gönderilir.

(4) Bankaların yatırım hizmet ve faaliyetlerinden tamamen feragat etmeleri halinde birinci ve ikinci fıkrada yer alan hükümler uygulanır.

#### **Müşteriler adına bloke edilen varlıklara ilişkin esaslar**

**MADDE 60** – (1) 59 uncu maddenin ikinci fıkrasının (c) ve (ç) bentleri uyarınca bloke edilecek nakit ve/veya sermaye piyasası araçları müşteri bazında hazırlanan bir liste ile aracı kurum tarafından Kurula bildirilir.

(2) Hazırlanan listedeki bilgilerin aracı kurumun kayıtlarıyla uyumlu olduğu ve gerçek durumu yansıttığına dair bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanacak bir rapor da bildirim yazısıyla birlikte Kurula gönderilir.

(3) Aracı kurumun hazırladığı listenin Kurul tarafından Takasbank'a iletilmesinden sonra ilgili varlıklar müşteriler adına Takasbank ve/veya MKK nezdinde aracı kurum tarafından bloke edilir. Bu varlıklardan Takasbank nezdinde bloke edilebilecek nitelikte olanlar Takasbank tarafından, kayden izlenmekte olanlar ise Takasbank'ın talebi üzerine MKK tarafından bazında bloke edilir.

(4) Söz konusu varlıkların gerek Takasbank gerekse MKK nezdinde bloke edilmesine ve serbest bırakılmasına yönelik işlemler Takasbank tarafından yürütülür.

(5) Bloke edilecek varlıklara ilişkin listelerde yer alan bilgilerin doğruluğundan aracı kurum ve bağımsız denetim kuruluşu müteselsilen sorumlu olup, gerçeği yansıtmayan listelerin Kurula gönderildiğinin tespit edilmesi durumunda, bu fiilde sorumluluğu bulunan aracı kurum yöneticileri ve bağımsız denetçiler hakkında Kanunun 111 inci maddesinde yer alan hükümler uygulanır.

(6) Müşteri nakitleri Takasbank tarafından anapara zarara uğratılmamak kaydıyla değerlendirilir. Bu varlıklardan elde edilen temettü ve faiz gibi gelirlerin de müşteri bazında izlenmesi esastır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

(7) Müşteriler adına bloke edilen varlıklar yalnızca ilgili müşterilere iade edilmek veya davaların aracı kurum lehine sonuçlanması durumunda, aracı kuruma iade edilmek üzere kullanılabilir. Söz konusu varlıklar bu amaçlar dışında kullanılamaz, üçüncü kişilere devredilemez, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz.

#### **Mutabakat sağlanamaması nedeniyle bloke edilen varlıkların serbest bırakılması**

**MADDE 61** – (1) Aracı kurumlar tarafından 59 uncu maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi uyarınca mutabakat sağlanamaması nedeniyle bloke edilmiş olan varlıklar müşterilerin doğrudan Takasbank'a başvurması üzerine Takasbank tarafından müşterilere iade edilir. Serbest bırakılan nakit ve/veya sermaye piyasası araçlarına bağlı temettü ve faiz gibi her türlü getiri de müşterilere iade edilir.

(2) Bu varlıkların serbest bırakılmasına ilişkin tüm işlemler Takasbank tarafından yerine getirilir. Takasbank kendi nezdindeki belgeler ile müşteri tarafından ibraz edilen belgeleri incelemek ve müşteriden ödeme yapıldığına ilişkin yazılı beyan almak şartıyla varlıkları serbest bırakır ve/veya bu varlıkların MKK tarafından serbest bırakılmasını sağlar. Takasbank, bu şekilde serbest bırakılan teminatlara ilişkin olarak 3 aylık dönemler itibarıyla hazırladığı raporu Kurula gönderir.

#### **İhtilaf nedeniyle bloke edilen varlıkların serbest bırakılması**

**MADDE 62** – (1) Aracı kurumların 59 uncu maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendi uyarınca müşteri ihtilaflarına ilişkin olarak bloke edilmiş olan varlıkları, kesinleşmiş mahkeme kararının ya

da 2004 sayılı Kanun çerçevesinde takibin kesinleştiğine dair belgenin Takasbank'a ibraz edilmesini müteakip, dava ya da takibin lehine sonuçlandığı tarafa iade edilmek üzere Takasbank ve/veya Takasbank'ın talebi üzerine MKK tarafından serbest bırakılır. Varlıkların müşteriler adına serbest bırakılması durumunda, Takasbank tarafından müşterilerden noter onaylı ibraname alınması gerekir. Bu varlıkların serbest bırakılması sırasında, bunlara bağlı her türlü temettü ve faiz gibi getiriler de müşterilere veya aracı kuruma iade edilmek üzere serbest bırakılır.

(2) Dava ya da takibin müşteriler lehine sonuçlanması durumunda, müşterilere yapılacak ödemelerde Takasbank ve/veya MKK nezdinde bloke edilmiş olan varlıkların kullanılması esastır. Ancak, müşterilere yapılacak ödemelerde bu teminatlar dışında kalan aracı kurum varlıklarının kullanılması halinde, müşterilere ödeme yapıldığına ilişkin noter onaylı ibranamenin Takasbank'a ibraz edilmesini müteakip, söz konusu teminatlar aracı kuruma iade edilmek üzere Takasbank tarafından ve/veya Takasbank'ın talebi üzerine MKK tarafından serbest bırakılır. Bu şekilde ödeme yapılması sırasında, müşterilere hem aracı kurum hem de Takasbank tarafından yapılması muhtemel mükerrer ödemelerde sorumluluk ilgili aracı kuruma aittir.

(3) Bloke edilen varlıklardan yapılan ödemeler sonucunda bakiye kalması durumunda, dava zamanaşımı süresi sonunda Takasbank ve/veya Takasbank'ın talebi üzerine MKK tarafından aracı kuruma iade edilmek üzere serbest bırakılır.

(4) Takasbank kendi nezdindeki belgeler ile müşteri tarafından ibraz edilen belgeleri incelemek ve koşulların yerine getirildiğini tespit etmek şartıyla varlıkları serbest bırakır ve/veya bu teminatların MKK tarafından serbest bırakılmasını sağlar. Takasbank, bu şekilde serbest bırakılan teminatlara ilişkin olarak 3 aylık dönemler itibarıyla hazırladığı raporu Kurula gönderir.

## **ONİKİNCİ BÖLÜM**

### **Yeni Aracı Kurum Kurmak İçin Yetki Belgesi İptali**

#### **Yeni aracı kurum kuruluşu amacıyla faaliyet izninin iptali**

**MADDE 63** – (1) Halka açık olmayan en az bir aracı kurumun tüm faaliyet izinlerinin iptali için talepte bulunarak yatırım hizmet ve faaliyetlerinden çekilmesi durumunda, bu Tebliğde aracı kurum kuruluşu için aranan şartların sağlanması kaydıyla yeni bir aracı kurum kurulmasına izin verilebilir. Bu durumda, yatırım hizmet ve faaliyetlerinden çekilecek aracı kurum veya aracı kurumlar faaliyet izinlerinin iptaline ilişkin yönetim kurulu kararlarıyla Kurula başvuruda bulunur.

(2) Faaliyet izinleri iptal edilecek aracı kurum veya aracı kurumların yerine kurulacak yeni aracı kurumun sermaye dağılımı, bu Tebliğde ortaklara ilişkin olarak öngörülen şartlar sağlanmak kaydıyla serbestçe belirlenebilir. Yeni kurulacak aracı kurumun kurucu ortaklarının yeni aracı kurum kurma ve faaliyet iznine ilişkin başvurusu bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde değerlendirilerek Kurulca sonuçlandırılır.

(3) Aracı kurum veya aracı kurumların faaliyet izinlerinin iptaline ilişkin başvuruları 59 uncu maddede yer alan hükümler çerçevesinde sonuçlandırılır ve sahip oldukları faaliyet izinleri, kurulacak yeni aracı kurumun tüm hukuki işlemleri tamamlayarak faaliyete geçtiği gün itibarıyla iptal edilir.

#### **Taahhütname verilmesi**

**MADDE 64** – (1) Faaliyet izinleri iptal edilecek aracı kurumun sermayesinde %10'un üzerinde paya sahip tüm ortakları, aracı kurumun sermayesinde %10'un altında paya sahip

ortakların olması halinde ise pay oranları toplamı mevcut sermayenin en az %90'ını teşkil edecek diğer ortakları, aracı kurumun sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan bütün borçlarından payları ile orantılı olarak sorumlu olduklarına ilişkin bir taahhünameyi faaliyet izinlerinin iptalinden önce Kurula verir. Aracı kurum ortaklarının Kanunun 98 inci maddesinde yer alan sorumlulukları saklıdır.

## **ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Yatırım Kuruluşları Hakkında Tedbirler**

#### **Faaliyet izinlerinin sınırlandırılması, faaliyetlerin geçici olarak durdurulması veya iptali**

**MADDE 65 –** (1) Kurul aşağıdaki hallerde, olayın mahiyet ve önemini göz önüne alarak, yatırım kuruluşlarının hizmet ve faaliyetlerinin kapsamını sermaye piyasası aracı, piyasa, merkez dışı örgüt veya yatırım hizmet ve faaliyetleri kapsamında iş ilişkisi kurulacak yatırım kuruluşları bazında sınırlandırabilir, tamamen veya belirli sermaye piyasası faaliyetleri itibarıyla faaliyetlerini geçici olarak durdurabilir veya faaliyet izinlerini iptal edebilir:

a) Faaliyet izninin verildiği tarihten itibaren 2 yıl süreyle ilgili izin kapsamında herhangi bir faaliyette bulunulmaması

b) Faaliyet izninin yanlış veya yanıltıcı beyanlarda bulunularak ya da hukuka aykırı diğer yollarla alınmış olması

c) Yatırım kuruluşlarının kuruluş, faaliyete geçme, faaliyet izni alınmasına ilişkin olarak öngörülen şartlar ile aracı kurumun ortak ve yöneticilerinin, personelinin, merkez dışı örgütlerinin Kanunda ve Kurul düzenlemelerinde sayılan şart ve niteliklerden herhangi birini yerine getirmedikçe ya da yitirdiğinin Kurulca tespitinden itibaren 3 ayı geçmemek üzere Kurulca verilen süre içinde bu şartların yeniden sağlanamaması

ç) Faaliyet izni alındıktan sonra teminatların yükseltilmesi veya tamamlanması gerektiği durumlarda, ilave veya eksik teminatın, bu durumun ortaya çıktığı tarihten itibaren 3 ayı geçmemek üzere Kurulca verilen süre içinde yatırılmamış olması

d) 66 ncı madde kapsamında hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerinin tespit edilmiş olması

e) 67 nci madde kapsamında mali durumunun bozulmuş olması

(2) Bu Tebliğ uyarınca faaliyetlerinin geçici olarak durdurulmasına karar verilen aracı kurumlara Kurulca 2 yılı geçmemek üzere uygun bir süre verilir. Verilen süre Kurul karar tarihinden itibaren başlar. Faaliyetlerin geçici olarak durdurulmasına ilişkin olarak verilen süre, toplamı 2 yılı geçmemek üzere aracı kurumun talebi üzerine veya Kurul tarafından resen uzatılabilir. Sürenin sonunda aracı kurumun yeniden faaliyete geçmemesi durumunda tüm faaliyet izinleri iptal edilir.

(3) 2 yıl içinde faaliyetlerinin tamamı iki kez geçici olarak durdurulan aracı kuruma bu tedbir üçüncü defa uygulanmaz, faaliyet izinleri iptal edilir. Yine bu süre içinde, aynı faaliyeti iki kez geçici olarak durdurulan aracı kuruma üçüncü kez aynı müeyyide uygulanmaz, sadece ilgili faaliyet izni iptal edilir.

(4) Faaliyet izinlerinin tamamı Kurulca iptal edilen aracı kurumlar hakkında 59 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında yer alan hükümler uygulanır.

(5) Ayrıca Kurul, birinci fıkradaki hallerin varlığı durumunda herhangi bir yan hizmetin sunulmasını, tüm yatırım kuruluşları veya münferit yatırım kuruluşu bazında geçici veya sürekli olarak durdurmaya yetkilidir.

#### **Yatırım kuruluşlarının hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerinde uygulanacak tedbirler**

**MADDE 66 –** (1) Kurul, yatırım kuruluşlarının mevzuat, Kurulca belirlenen standartlar ve esas sözleşme hükümlerine aykırı faaliyetlerinin tespit edilmesi hâlinde; ilgililerden aykırılıkların Kurulca belirlenen bir sürede giderilmesini ve kanuna, işletme amaç ve ilkelerine uygunluğun sağlanmasını istemeye ya da doğrudan bu kurumların faaliyetlerinin kapsamını sınırlandırmaya veya geçici olarak durdurmaya, tamamen veya belirli sermaye piyasası faaliyetleri itibarıyla yetkilerini iptal etmeye ya da öngöreceği diğer her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

(2) Kurul, hukuka aykırı faaliyet veya işlemlerde sorumluluğu tespit edilen yöneticilerin ve çalışanların;

a) Sahip oldukları lisansları geçici veya sürekli olarak iptal etmeye,

b) Haklarında suç duyurusunda bulunulması kararından itibaren yargılama sonuçlanıncaya kadar imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya yetkilidir.

(3) Kurul, hukuka aykırılıkta veya gerçekleştirilen işlemlerde sorumluluğu mahkeme kararıyla tespit edilen yönetim kurulu üyelerini görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar yerlerine yenilerini atamaya yetkilidir.

(4) Banka yönetim kurulu üyelerinin görevden alınması yönünde işlem tesis edilmeden önce Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görüşü alınır.

#### **Malî durumun bozulması hâlinde uygulanacak tedbirler**

**MADDE 67 –** (1) Kurul, yatırım kuruluşlarının sermaye yeterliliği yükümlülüklerini sağlayamadığı, sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan nakit ödeme ve finansal araç teslim yükümlülüklerini yerine getiremediği veya kısa sürede yerine getiremeyeceği ya da bunlardan bağımsız olarak malî yapılarının ciddî surette zayıflamakta olduğu ya da malî durumunun taahhütlerini karşılayamayacak kadar zayıflamış olduğunun tespiti hâlinde,

a) 3 ayı geçmemek üzere verilecek uygun süre içerisinde malî yapılarının güçlendirilmesini istemeye,

b) Herhangi bir süre vermeksizin doğrudan bu kurumların faaliyetlerini geçici olarak durdurmaya,

c) Tamamen veya belirli sermaye piyasası faaliyetleri itibarıyla yetkilerini kaldırmaya, faaliyet izinlerini iptal etmeye,

ç) Yatırımcıları tazmin kararı vermeye,

d) Sorumluluğu tespit edilen yöneticilerin ve çalışanların sahip oldukları lisansları geçici veya sürekli olarak iptal etmeye, imza yetkilerini sınırlandırmaya veya kaldırmaya,

e) Gerektiğinde yönetim kurulu üyelerini görevden almaya ve yapılacak ilk genel kurul toplantısına kadar yerlerine yenilerini atamaya,

f) Bu kurumların tadrîcî tasfiyelerine karar vermeye ve tasfiyenin bitmesini takiben gerektiğinde veya tadrîcî tasfiyeye gitmeksizin doğrudan iflaslarını istemeye,

g) Gerekli gördüğü diğer tedbirleri almaya yetkilidir.

(2) Sermaye piyasası mevzuatına aykırılığın giderilmesi veya sermaye piyasası faaliyetinin yürütülmesine yönelik tedbirler hariç olmak üzere, bankalar hakkında birinci fıkrada belirlenen tedbirlerin uygulanmasına Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca karar verilir. Söz konusu tedbirlerin, 5411 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca yönetim veya denetimi Tasarruf

Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalar hakkında uygulanmasına ise Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından karar verilir.

(3) Aracı kurumların taahhütlerinin %10 undan veya alacaklılarının sayı itibarıyla %10 undan fazlasının münferiden veya toplu olarak ibralaşma yoluyla ya da benzeri bir biçimde borcu azaltarak kısmi ifa için ibraname alınması halinde faaliyetleri sürekli olarak durdurulur ve yetki belgeleri iptal edilir. Şu kadar ki yukarıdaki oranın altında ibralaşma yapılmış veya benzeri biçimde taahhütlerin azaltılmış olması halinde dahi, aracı kurumun durumu dikkate alınarak Kurulca Kanunun 96, 97, 98 inci maddelerine göre işlem tesis edilebilir.

#### **Tedricî tasfiye ve iflas durumlarında uygulanacak tedbirler**

**MADDE 68** – (1) Kurul, yatırım kuruluşlarının iflası veya Kanunun 86 ncı maddesi uyarınca tedricî tasfiyeye girmesi durumlarında, Kanunun 97 nci maddesi uyarınca sorumlulukları tespit edilmiş bulunmak kaydıyla; doğrudan veya dolaylı %10 undan fazla paya sahip ortaklarının, görevden ayrılmış olan veya görevde bulunan yönetim kurulu üyelerinin ve imzaya yetkili yöneticilerinin şahsen iflaslarını istemeye yetkilidir.

#### **Konsolidasyon ve birleşme**

**MADDE 69** – (1) Kurul, gerekli gördüğü hallerde bir aracı kurumun başka bir aracı kurumda %10 veya daha fazla paya sahip olması, yönetim kuruluna katılması, genel kurulunda asaleten oy kullanması, iki aracı kurumdan birinin diğerini doğrudan ya da dolaylı biçimde yönetimi altında tutması veya iki aracı kurumun hakim ortağının aynı gerçek veya tüzel kişi olması nedeniyle yönetim kontrolünde farklılık bulunmaması halinde, bu aracı kurumların tek bir ticaret unvanı altında birleşmelerini isteyebilir.

### **ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

#### **Teminatlar**

##### **Teminatlar**

**MADDE 70** – (1) Kurul, mali durumları açısından gerekli görülmesi halinde aracı kurumların tamamından, bir kısmından veya herhangi birisinden belirli bir tutar veya orandaki teminatı belirli bir süre için Kurul adına Takasbank nezdinde bloke etmesini isteyebilir.

(2) Teminatların kullanımına ilişkin esaslar, söz konusu teminatların yatırılmasına ilişkin Kurul kararında açıkça belirtilir. Teminatlar bu amaçlar dışında kullanılamaz, üçüncü kişilere devredilemez, kamu alacakları için olsa dahi haczedilemez, rehnedilemez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(3) Aracı kurumların yatıracakları teminatlar, nakit, kamu borçlanma aracı, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında ihraç edilen kira sertifikası, Türkiye'de kurulu ve aracı kurumun sermaye veya yönetim bakımından doğrudan veya dolaylı ilişkisi olmayan bir bankadan alınmış teminat mektubu veya kurucusu olmadıkları yatırım fonu katılma payları şeklinde olabilir.

(4) Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerine ilişkin olarak borsalar ile takas ve saklama kuruluşları tarafından verilmesi istenen teminatlar bu Tebliğdeki esaslara tabi değildir.

### **Teminatların yatırılması, izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin esaslar**

**MADDE 71** – (1) Teminat yatırmasına karar verilen aracı kurum tarafından, Kurulca belirlenen tutardaki teminatlar, ilgili Kurul kararında belirlenen süre boyunca Takasbank nezdinde bloke edilir. Kurul gerekli gördüğü durumlarda, teminatların bloke edilmesine ilişkin süreyi uzatabilir.

(2) Teminatın aracı kurum adına üçüncü bir kişi tarafından tevdi edilmesi durumunda, üçüncü kişi teminata ilişkin haklarını aracı kuruma devrettiğine ilişkin bir temlikname verir. Teminat ile ilgili hususlarda Kurul nezdindeki işlemleri aracı kurum yürütür.

(3) Aracı kurumların yatırmış olduğu teminatların değerlemesinde Kurulun sermaye yeterliliği düzenlemelerinde yer alan değerlendirme ilkeleri esas alınır. Buna göre teminatlar Takasbank tarafından aylık olarak izlenir ve teminat yükümlülüklerini karşılayamayan aracı kurumlara ilişkin teminatların tamamlattırılması dahil tüm işlemler Takasbank tarafından yerine getirilir. Takasbank teminatların durumuna ilişkin bir rapor hazırlayarak yıl sonunu takip eden 20 iş günü içerisinde Kurula gönderir.

### **Faaliyette olan aracı kurumların teminatlarının serbest bırakılması**

**MADDE 72** – (1) Faaliyette olan aracı kurumların 70 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca Takasbank nezdinde Kurul adına bloke edilen teminatları, bu teminatların bloke edilmesine ilişkin Kurul kararında belirtilen nedenin ortadan kalkması veya Kurulca belirlenen sürenin sona ermesini müteakip herhangi bir koşul öngörülmezsizin Kurulun bildirim yazısı üzerine Takasbank tarafından aracı kuruma iade edilir.

### **Faaliyetleri geçici olarak durdurulan aracı kurumların teminatlarının serbest bırakılması**

**MADDE 73** – (1) Faaliyetleri geçici olarak durdurulan aracı kurumların 70 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca yatırılan teminatları, yeniden faaliyete geçinceye veya faaliyet izinlerinin tamamı iptal edilinceye kadar serbest bırakılmaz.

(2) Yeniden faaliyete geçen aracı kurumun teminatları, faaliyetlerine kesintisiz olarak en az 1 yıl süreyle devam etmiş olmaları şartıyla Kurulun bildirim yazısı üzerine Takasbank tarafından serbest bırakılır. Söz konusu 1 yıllık süreyi doldurmadan faaliyetleri yeniden geçici olarak durdurulan ve daha sonra yeniden faaliyete geçen aracı kurumlar için 1 yıllık sürenin hesaplanmasına son faaliyete geçme tarihinden itibaren başlanır.

### **Faaliyet izinlerinin tamamı iptal edilen aracı kurumların teminatlarının serbest bırakılması**

**MADDE 74**– (1) Faaliyet izinlerinin tamamı iptal edilen aracı kurumların 70 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca yatırılan teminatlarının serbest bırakılmasında bu maddede yer alan esaslar dikkate alınır.

(2) Bu aracı kurumlardan hakkında Kurulca yatırımcıları tazmin ve/veya tedrici tasfiye kararı alınanların teminatları Kurulun bildirim üzerine YTM'ye tevdi edilmek üzere Takasbank tarafından serbest bırakılır.

(3) Bu aracı kurumlardan hakkında mahkeme tarafından iflas kararı alınanların teminatları, iflas idaresinin iflasın kapanması için ticaret mahkemesine başvurması ve 2004 sayılı Kanun uyarınca mahkeme tarafından iflasın kapanması kararı verilmesinden sonra anılan kararın iflas dairesi tarafından ilan edilerek iflas tasfiyesi tamamlanıncaya kadar Takasbank nezdinde tutulur.

İflas tasfiyesi tamamlandıktan sonra iflas dairesinden alınan sıra cetveline göre iflas idaresi tarafından aciz vesikası verilen alacaklılardan teminat üzerinde hak sahibi olabilecek müşteriler için keyfiyet Kurul tarafından ülke çapında günlük olarak yayımlanan tirajı en yüksek on gazeteden en az ikisinde ve en az 5 iş günü boyunca Kamuyu Aydınlatma Platformunda ve Kurulun internet sitesinde ilan edilir. Söz konusu ilanları takip eden 3 üncü ayın sonuna kadar başvuran müşterilerden aracı kurumdan alacaklı olduğu tespit edilenler, teminat tutarı alacakların tamamını karşılaması durumunda tamamen, karşılamaması durumunda ise gariyeten ödeme yapılmak üzere Takasbanka bildirilir. Bu ödemeyi müteakip bakiye teminat kalması durumunda, bu tutar ilanların yayımlanmasını takip eden 6 ncı ayın sonunda Kurulun bildirimi üzerine ilgili iflas dairesine tevdi edilmek üzere Takasbank tarafından serbest bırakılır.

(4) Faaliyet izinlerinin tamamı iptal edilmiş aracı kurumlardan hakkında tedrici tasfiye veya iflas kararı alınmamış olanların teminatlarının iadesi konusunda Kurula başvuruda bulunulması gerekir. Bu başvurunun değerlendirilebilmesi için;

a) Aracı kurum nezdinde sermaye piyasası faaliyetleri ile ilgili teminatların serbest bırakılmasına engel teşkil edecek mahiyette herhangi bir denetim, şikâyet ve uyuşmazlık bulunmaması,

b) Aracı kurumun borsalar, Takasbank, MKK, Birlik veya Kurula karşı herhangi bir mali yükümlülüğünün bulunmaması,

c) Aracı kurum unvanının ve faaliyet konusunun yatırım hizmet ve faaliyetlerini içermeyecek şekilde değiştirilmiş olması veya sona erme kararı verilmiş olması

şartlarının yerine getirilmesi zorunludur. Bu şartları yerine getirmiş olan ve başvuruları Kurulca uygun bulunan aracı kurumların teminatları, Kurulun bildirim yazısı üzerine Takasbank tarafından aracı kuruma iade edilir.

#### **Teminatların ödemelerde kullanılmasına ilişkin özel durumlar**

**MADDE 75 –** (1) Faaliyetleri kendi isteği ile ya da Kurul tarafından geçici olarak durdurulan ya da faaliyet izinleri tamamen iptal edilen aracı kurumların elektrik, su, telefon, vergi, sigorta primi ve YTM aidatı gibi zaruri faaliyet giderlerinin, teminatlarının Kurulca istenen tutarın üzerinde kalan kısmından ödenmesi mümkündür. Söz konusu ödemelerin yapılması için aracı kurum ortaklarının yazılı onaylarının bulunması, yönetim kurulunun bu yönde karar alması ve aracı kurum tarafından yapılan ödemenin tevsik edilmesi şarttır. Yapılan ödemelerin muvazaalı veya mevzuata aykırı yapılmış olması ya da gerçek hak sahiplerine yapılmamış olması durumunda, ödemeler nedeniyle aracı kurum yönetim kurulu sorumludur.

### **ONBEŞİNCİ BÖLÜM**

#### **Çeşitli ve Son Hükümler**

#### **Yürürlükten kaldırılan tebliğ ve atıflar**

**MADDE 76 –** (1) 14/4/2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aracı Kurumlar Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Tebliği (Seri: V, No: 101) yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan tebliğe yapılan atıflar, bu Tebliğe yapılmış sayılır.

#### **Tebliğ hükümlerine uyum sağlanması**

**GEÇİCİ MADDE 1 –** (1) Yatırım kuruluşları bu Tebliğ ile öngörülen yükümlülükleri yerine getirdiklerini, Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemeleri kapsamında Kurula yapacakları başvuru sırasında tevsik eder.

#### **Mevcut personele ilişkin hükümler**

**GEÇİCİ MADDE 2 –** (1) Bu Tebliğin yayımı tarihi itibarıyla yatırım kuruluşlarında irtibat bürosu sorumlusu veya ihtisas personeli olarak istihdam edilen kişilerden lise mezunu olanlar mevcut görevlerine devam edebilir.

#### **Mevcut müşteriler ile ilgili geçiş süresi**

**GEÇİCİ MADDE 3 –** (1) Yatırım kuruluşları Kurulun yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetlere ilişkin esaslar ile ilgili düzenlemeleri uyarınca sunmak istedikleri yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler için Kuruldan izin almalarını izleyen 1 yıl içinde mevcut müşterilerine ilişkin olarak, bu Tebliğin çerçeve sözleşmelerin imzalanması, müşterinin sınıflandırılması ve uygunluk testine tabi tutulmasına dair yükümlülüklerini yerine getirir.

#### **Mevcut teminatların serbest bırakılması**

**GEÇİCİ MADDE 4 –** (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyette olan aracı kurumların, yürürlükten kaldırılan Seri: V, No: 101 sayılı Aracı Kurumlar Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Tebliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında yatırdıkları teminatlar, herhangi bir koşul öngörülmezsizin III-37.1 sayılı Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin geçici 2 nci maddesi uyarınca faaliyetlere ilişkin asgari özsermaye yükümlülüğünün yerine getirilmesini takiben 1 ay içinde Takasbank tarafından serbest bırakılır.

(2) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyetleri kendi isteği ile ya da Kurul tarafından geçici olarak durdurulan aracı kurumların, yürürlükten kaldırılan Seri: V, No: 101 sayılı Aracı Kurumlar Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Tebliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında yatırmış oldukları teminatların serbest bırakılmasında, 73 üncü maddede belirtilen esaslar dikkate alınır.

(3) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyet izinlerinin tamamı iptal edilen aracı kurumların, yürürlükten kaldırılan Seri: V, No: 101 sayılı Aracı Kurumlar Tarafından Yatırılan Teminatların Kullanım Esasları Tebliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında yatırmış oldukları teminatların serbest bırakılmasında, 59 uncu maddenin ikinci fıkrasında ve 74 üncü maddede belirtilen esaslar dikkate alınır. Ancak 59 uncu maddenin ikinci fıkrasının uygulanması sırasında, (e) bendindeki taahhütnamelerden yalnızca EK/3'te yer alan taahhütname aranır.

#### **Reklam, ilan ve duyuruların düzenlenmesi**

#### **GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek:RG-14/1/2016-29593)**

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla aracı kurumlar tarafından yayınlanmakta olan her türlü yayın, ilan, reklam ve duyuru 41 inci maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları kapsamında yeniden düzenlenir.

**Yürürlük**

**MADDE 77** – (1) Bu Tebliğ 1/7/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

(2) 31 ve 32 nci maddelerde yer alan profesyonel müşteri ve talebe dayalı profesyonel müşteri tanımları, Kurulun düzenlemelerinde yer alan nitelikli yatırımcının belirlenmesi bakımından Tebliğin yayımlandığı tarihten itibaren esas alınır.

**Yürütme**

**MADDE 78** – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Kurul yürütür.

## YATIRIM HİZMET VE FAALİYETLERİ GENEL RİSK BİLDİRİM FORMU

### Önemli Açıklama

Sermaye piyasalarında yapacağınız işlemler sonucunda kar elde edebileceğiniz gibi zarar riskiniz de bulunmaktadır. Bu nedenle, işlem yapmaya karar vermeden önce, piyasada karşılaşılabileceğiniz riskleri anlamanız, mali durumunuzu ve kısıtlarınızı dikkate alarak karar vermeniz gerekmektedir.

Bu amaçla, III-39.1 sayılı “Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ”in 25 inci maddesinde öngörüldüğü üzere “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu”nda yer alan aşağıdaki hususları anlamanız gerekmektedir.

### Uyarı

İşlem yapmaya başlamadan önce çalışmayı düşündüğünüz kuruluşun yapmak istediğiniz sermaye piyasası işlemlerine ilişkin yetkisi olup olmadığını kontrol ediniz. Sermaye piyasası işlemleri konusunda yetkili olan banka ve sermaye piyasası aracı kurumlarını [www.spk.gov.tr](http://www.spk.gov.tr) veya [www.tspakb.org.tr](http://www.tspakb.org.tr) web sitelerinden öğrenebilirsiniz.

### Risk Bildirimi

İşlem yapacağınız yatırım kuruluşu ile imzalanacak “Çerçeve Sözleşme”de belirtilen hususlara ek olarak, aşağıdaki hususları anlamanız çok önemlidir.

1. Yatırım kuruluşu nezdinde açtıracağınız hesap ve bu hesap üzerinden gerçekleştirilecek tüm işlemler için Sermaye Piyasası Kurulu, borsalar ve takas merkezleri tarafından çıkartılan ilgili her türlü mevzuat ve benzeri tüm idari düzenleme hükümleri uygulanacaktır.

2. Sermaye piyasası işlemleri çeşitli oranlarda risklere tabidir. Piyasada oluşacak fiyat hareketleri sonucunda yatırım kuruluşuna yatırdığınız paranın tümünü kaybedebileceğiniz gibi, kayıplarınız yapacağınız işlemin türüne göre yatırdığınız para tutarını dahi aşabilecektir.

3. Kredili işlem veya açığa satış gibi işlemlerde kaldıraç etkisi nedeniyle, düşük özkaynakla işlem yapmanın piyasada lehe çalışabileceği gibi aleyhe de çalışabileceği ve bu anlamda kaldıraç etkisinin tarafınıza yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi zararlara da yol açabileceği ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır.

4. Yatırım kuruluşunun piyasalarda yapacağınız işlemlere ilişkin tarafınıza aktaracağı bilgiler ve yapacağı tavsiyelerin eksik ve doğrulanmaya muhtaç olabileceği tarafınızca dikkate alınmalıdır.

5. Sermaye piyasası araçlarının alım satımına ilişkin olarak yatırım kuruluşunun yetkili personelince yapılacak teknik ve temel analizin kişiden kişiye farklılık arz edebileceği ve bu analizlerde yapılan öngörülerin kesin olarak gerçekleşmeme olasılığının bulunduğu dikkate alınmalıdır.

6. Yabancı para cinsinden yapılan işlemlerde, yukarıda sayılan risklere ek olarak kur riskinin olduğunu, kur dalgalanmaları nedeniyle Türk Lirası bazında değer kaybı olabileceği, devletlerin yabancı sermaye ve döviz hareketlerini kısıtlayabileceği, ek ve/veya yeni vergiler getirebileceği, alım satım işlemlerinin zamanında gerçekleşmeyebileceği bilinmelidir.

7. İşlemlerinize başlamadan önce, yatırım kuruluşunuzdan yükümlü olacağınız bütün komisyon ve diğer muamele ücretleri konusunda teyit almalısınız. Eğer ücretler parasal olarak

ifade edilmemişse, ücretlerin parasal olarak size nasıl yansıtacağı ile ilgili anlaşılır örnekler içeren yazılı bir açıklama talep etmelisiniz.

İşbu sermaye piyasası işlemleri risk bildirim formu, müşteriye genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, sermaye piyasası araçlarının alım satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla tasarruflarınızı bu tip yatırımlara yönlendirmeden önce dikkatli bir şekilde araştırma yapmalısınız.

Yukarıdaki tüm hususları okuyup, anladığımı; işbu esasların uygulanması sırasında Aracı Kurumun/Bankanın kusuru veya ihmali nedeniyle doğabilecek zararlarımı talep ve dava haklarım saklı kalmak kaydıyla özgür iradem sonucu bu “Yatırım Hizmet ve Faaliyetleri Genel Risk Bildirim Formu”nu imzaladığımı ve bundan sonra Sözleşme’yi imzalayarak Form’un bir örneğini aldığımı kabul ve beyan ederim.

Not: Risk bildirim formu matbu olarak hazırlanabilir. Müşterinin bu formu “okudum, anladım” ibaresi ile imzalaması yeterlidir.

**İLAN METNİ**  
**(Faaliyet izinlerinden tamamen feragat edilmesi halinde)**

..... MENKUL DEĞERLER A.Ş.'YE İLİŞKİN  
SERMAYE PİYASASI KURULU BAŞKANLIĞI'NDAN YAPILAN DUYURU

..... Menkul Değerler A.Ş. (Şirket) faaliyet izinlerinin tamamının iptal edilmesi talebiyle Sermaye Piyasası Kurulu'na (Kurul) başvuruda bulunmuştur. Başvurunun Kurulca uygun görülmesi halinde Şirket sona ermek ya da faaliyet konusunu değiştirmek suretiyle sermaye piyasası faaliyetlerini durduracak ve aracı kurum olma niteliğini kaybedecektir.

Bu nedenle, Şirket'ten yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerle ilgili olarak herhangi bir hak veya alacağı bulunduğu iddiasında olan müşterilerin, dava açılmış olması halinde dava açıldığına ilişkin mahkemeden alınacak derkenarı, takip yapılması durumunda takibe ilişkin belgeleri ya da aracı kurum nezdindeki hesabı ile mutabık olmadığı tutara ilişkin beyanı işbu ilan tarihinden itibaren 3 ay içinde Şirkete ve Kurula göndermeleri gerekmektedir.

Müşterilerin hak kaybına uğramamaları bakımından kamuoyuna önemle duyurulur.

Sermaye Piyasası Kurulu  
Adres: Eskişehir Yolu 8. Km No:156 06530 ANKARA  
Tel: +90 (312) 292 90 90  
Faks: +90 (312) 292 90 00

Şirketin unvanı  
Adresi  
Telefon ve Faks Numarası

**TAAHHÜTNAME**

Faaliyet izinlerinin tamamının iptal edilmesi nedeniyle; yönetim kurulu üyesi/sermayesinde % ... oranında pay ile ortağı olduğum ..... A.Ş.'nin

1) Ekte yer alan sermaye yeterliliği tabloları ve genel ana mizanı ile müşteri bazında nakit ve sermaye piyasası aracı alacaklarını gösterir hesap dökümlerinin işbu taahhütname tarihi itibarıyla gerçek durumu yansıttığını ve herhangi bir hata ve eksiklik olmadığını,

2) Kayıtlara yansıtılan veya yansıtılmayan, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetlerden kaynaklanan yargı kararı ile kesinleşen müşteri alacaklarının kayıtsız şartsız ödeneceğini, bu durumun tarafımıza bildirilmesini müteakip başkaca hiçbir şarta gerek kalmaksızın müşteri alacağının tutarı ne olursa olsun derhal ödeneceğini; müşterinin doğrudan doğruya hakkımda kovuşturma yapabileceğini; yasal zamanaşımı süreleri içerisinde bu taleplerden tarafıma ödenen tutar ile sınırlı olarak şahsen, müteselsilen ve tüm malvarlığımla sorumlu olduğumu

kabul, beyan ve taahhüt ederim.

TARİH

İMZA

(YÖNETİM KURULU BAŞKANI-ÜYELER- ORTAKLAR)